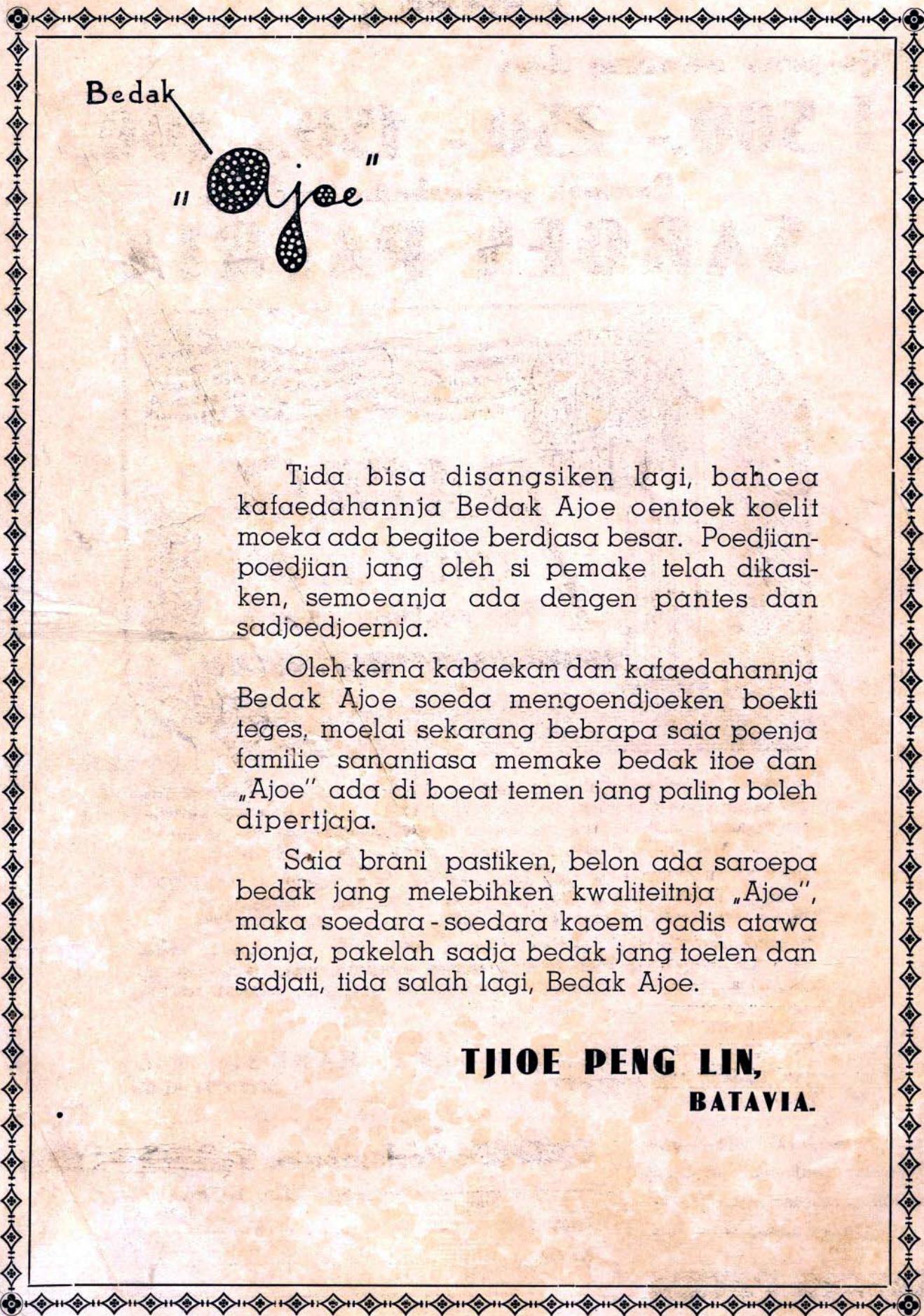

新
聞
社
SIN DO
WEKELIJKSCHE - EDITIE
SAPTOE 22 JANUARI 1938
TAHON KA XV No. 773

Tida bisa disangsiken lagi, bahoea kafaedahannja Bedak Ajoe oentoek koelit moeka ada begitoe berdjasa besar. Poedjian-poedjian jang oleh si pemake telah dikasiken, semoeanja ada dengen pantes dan sadjoedjoernja.

Oleh kerna kabaekan dan kafaedahannja Bedak Ajoe soeda mengoendjoeken boekti teges, moelai sekarang bebrapa saia poenja familie sanantiasa memake bedak iroe dan "Ajoe" ada di boeat temen jang paling boleh dipertjaja.

Saia brani pastiken, belon ada saroepa bedak jang melebihken kwaliteitnja "Ajoe", maka soedara - soedara kaoem gadis atawa njonja, pakelah sadja bedak jang toelen dan sadjati, tida salah lagi, Bedak Ajoe.

**TJIOE PENG LIN,
BATAVIA.**

新 SIRI

1

Prijs-prijs oewang dari

f 500.- 250.- 150.- 100.-

Oentoek perlombaän besar

SABOEN PATRIA

Hitoeng ada berapa banjak garis lempang jang terpakai didalam gambar jang di atas ini (hoeroef-hoeroef tida masoek hitoengan). Isi toean poenja pendapatan hitoengan didalam bon jang dibawah ini dan kirim ini kepada kita dengan disertakan 3 boengkoesan kosong dari saboen PATRIA (potongan) besar.

Oentoek panebakan jang betoel kita sediakan satoe hoofdprijs dari f 500.- (LIMA RATOES ROEPIAH) dan oentoek panebakan-panebakan berdekatan jang paling baek disediakan prijs-prijs dari f 250.-, f 150.- dan f 100.-.

Pengiriman-pengiriman moesti kita terima sebeloemnja atau pada 31 Maart. Sesoeatoe orang boleh kirim sebanjak coupon sesoekanja, tetapi pada tiap-tiap pengiriman moesti disertaken dengan 3 boengkoesan kosong dari SABOEN PATRIA (potongan besar).

N. V. BORNEO SUMATRA HANDEL MIJ.
AFD. MONOPOLIE INSPECTIE

BATAVIA-STAD

Pribal ini perlombaän tida dilakoe-ken soerat menoerat. Djika ada banjak panebakan jang betoel, prijs²nja akan dibagi sama rata.

SABOEN PATRIA

COUPON: Perlombaän SABOEN PATRIA

Banjknja garis-garis lempang didalam ini gambar ada:.....

Nama: .....

Alamat: .....

.....

.....

TERSEDAR DARI KA KLIROEAN!

Oleh:
HAN GUAN KUI.

30)

Kamoedian ia lontjat kaloear dari itoe randjang, dan pergi mandi dan teroes berpakean dengan tjejet. Ia taoe bahoea ia soeda berdjandji pada Tek Lie boeat pergi kaloear djalan-djalan dan makan di restaurant, tapi ia tida ambil perdoeli sama itoe. Ia toelis satoe soerat boeat Tek Lie dan tinggalken itoe pada djongos boeat dikasiken bila itoe pamoeda dateng, dan ia pesen pada baboe boeat kasi taoe pada njonja Liang Han jang ia aken pergi kaloear dan baroe aken balik pada waktoe sore, kamoedian ia bertindak kaloear.

Kreta api dari Batavia kaliasan na berdjalanan sanget pelahan, tapi achirnya brenti di station Buitenzorg. Ia lontjat kaloear dan panggil satoe taxi boeat bawa ia ka Batoe Toelis. Ia rasaken hatinjaa sanget girang tempo itoe auto mendeketin tempat jang ditoedjoe.

Han Soen sedeng berada di dalam iapcenja kebon tempo itoe taxi brenti di depan roemahnja. Kiok Lan boeka pintenja dan lari deketin ia.

„Oh, akoe soenggoe girang se kali boeat katemoe sama kae la-
gi,” itoe prampean berseroe.

„Ach!” Han Soen berseroe dengan terkedjoet. „Kaoe ada kaliasan sanget gcembira! Apatah kace baroe dapet warisan besar, atawa kae soeda akoer poela sama soeami’moe?”

„Doea-doeanja salah,” kata Kiok Lan. „Akoe melaenken ingin tengokin ini tempat. Akoe aken poelang lagi ka Batavia sabentar so-
re,” ia lantas merandek. „Dan di-
manatah Tommy?”

Itoe andjing mendjawab itoe pertanjahan dengan berlari dari blakang roemah dengan membawa satoe toelang besar di moeloetnja. Tapi tempo liat Kiok Lan ia dja-
token itoe toelang dan di dalam sakedjepan ia soeda berada di da-

MODE ATELIER „TIONG HOA”

jang terkenal oentoek mem-
bikin Njonja-njonja dan No-
na-nona poenja Japonnen,
Shanghaidessees dan ke-
baja’s.

MODE ATELIER „TIONG HOA”

mempoenja kasampoerna-
an, karadjinan dan karapi-
han jang sanget menga-
goemken boeat mengerdja-
ken pakean kemanten.

MODE ATELIER „TIONG HOA”

poenja potongan sanget
boleh dipertjaja, hingga
selamanja membri kapoe-
san pada sesoeatoe peme-
sen.

MODE ATELIER „TIONG HOA”

selamanja menjediaken
tjoekoep renda-renda stroki
guipure, voile dan kanistof,
soetra-soetra Shanghai,
kembang terpilih baroe dan
kwaliteit haloes harga sa-
ngat pantas.

PASSAR BAROE 108. TELF. 4640 WL.

Nona dan Njonja bisa dapet beli **Bedak Ajoe Souvenir**
pada: Mode Atelier „TIONG HOA” P.-Baroe 108 Bat.-C.

lem tangannja itoe prampean sembari mendjilat-djilat dan ber-
soeara kerna kagirangan.

„Kaoe andjing nakal! Ntjek Han Scen, ia ada lebih gemoek.
Kaoe kasi makanan apa padanja?
Apatah ia tida nakal?”

„Sama nakalna sebagai satoe an-
djing jang dididik oleh satoe pram-
pean,” Han Soen menjaoet sem-
bari kedipken matanja. „Ia ada
sanget nakal, tapi akoe soeda bo-
sen boeat kasi adjaran padanja.
Akoe soeda terlaloe toea boeat bisa
mendidik andjing dengan betoel.
Wel, akoe soenggoe merasa girang
sceat katemoe sama kae ini pagi.
Marilah masoek ka dalem roemah,
dan kita aken liat ada makanan
apa jang akoe bisa soegoeken pa-
da’moe. Brapa lama kae aken bi-
sa berdiam di sini?”

„Akoe aken poelang sabentar so-
re.”

Marika bertindak masoek, dan
doea-doeanja merasa girang boeat
bisa saling katemoe. Kiok Lan ma-

kan tengahari di sitoe, dan ber-
cmcng-omong dengan sanget
goembira.

„Bila akoe berada di ini tempat
jang soenji,” kata Kiok Lan, „akoe
merasa saolah-olah akoe tida soe-
ka boeat pergi ka mana poen.”

Aken tetapi ia sabetoeinja sam-
pe taoe bahoea di dalam iapoena-
kadoedoekan jang sekarang, ia ti-
da aken bisa tahan boeat berdiam
di itoe tempat soenji dengan pikiran
tentrem. Sedeng Boen Lian
berada di Batavia, ia poen haroes
berada di sitoe.

„Hm! Akoe sendiri merasa ben-
tji pada kota Batavia. Akoe tida
aken pergi ka sana bila akoe bisa.
Terlaloe brisik dan penoe sama
peringatan-peringatan jang me-
loekaken hati’koe.”

„Itcelah soenggoe ada sanget
soesa boeat lempar kita poenja
peringatan-peringatan dan bikin
antjoer itoe,” kata Kiok Lan de-
ngan getir.

„Nonsens!” kata Han Soen de-

ngen tjepeet. „Itoelah soenggoe ada pengetjoet boeat bilang begitoe. Ada djoega manoesia jang anggep bahcea peringatan-peringatan ada sebagi kasenangan jang kita ting-galken.”

„Earangkali dengen tjepeet itoelah semoea jang akoe aken bisa tinggalken,” Kiok Lan berpikir, tapi ia tida mengoetaraken itoe.

Sasoedanja djalan-djalan dari dalem kebon marika balik lagi ka dalem roemah boeat minoem thee.

„Kaoe belon perna tanjaken dirinja 'ngko Boen Lian,” kata Kiok Lan dengen mendadak.

Itoe pikiran soeda berada di dalem hatinja boeat seantero hari, tapi kerna dioetjapken dengen keras, membikin ia rasaken pipinya djadi panas.

Han Soen berdiri djedjek, dengen satoe tangan memegang piring koewe-koewe dan satoenja lagi memegang thee-koan.

„Akoe kira lebih baek kaoe kasi taoe pada'koe bila kaoe ada mempoenjai apa-apa boeat tanja pada'koe,” ia kata.

Kiok Lan mengelah napas.

„Wel, akoe tida ada apa-apa boeat tanja pada'moe. Akoe belon perna katemoe sama ia sedari akoe berlaloe dari sini — sedikitnya tjoema sekali — tempo ia dateng boeat katemoein akoe, tapi akoe semboeni di blakang gordijn dan prentah djongos boeat bilang jang akoe sedeng kaloeear.”

Dan kamoedian keadahan djadi soenji boeat ses'aat lamanja, achirnya Han Soen bikin petja itoe ka-soenjian.

„Itoelah pada sasoedanja berdjalan bebrapa taon barce kita bisa dapet taoe tentang kita poenja kakidooan, dan bagimana gampang kita aken bisa perbaekin itoe bila sadja kita bisa sedar lebih siang!”

Kiok Lan angkat kapalanja dan mengawasin moekanja itoe orang toea, tapi boeat itoe sa'at ia beranggepan bahcea Han Soen ada tjoekoep moeda.

„Kaoe bitjara saolah-olah kaoe tace tentang diri'koe sampe tjoekoep,” kata Kiok Lan.

Itoe lelaki bersenjcem.

„Ja, akoe sampe taoe,” ia kata. „Akoe kira semoea orang toea sampe taoe tentang apa jang orang

Importeurs: N. V. BORNEO SUMATRA HANDEL MIJ.

BELILAH
GOENA U POENJA GIGI

Dr. West's

SIKAT GIGI satoe-satoenja
DALEM TUBE GLAS

kerna

- satoe sikat gigi Dr. West's
- 1 TIDA DJADI LEMBEK DALEM AER
  - 2 ADA BERSI SEKALI (STERIEL)
  - 3 DIPAK DALEM TUBE GLAS
  - 4 DIBIKIN OLEH SATOE DOKTER GIGI

BISA TERDAPET DI SEMOEA ROEMAH OBAT DAN TOKO² DENGEN
HARGA-HARGA DARI SABELONNJA DEVALUATIE
BOEAT BEBRAPA MINGGOE SADJA

Sole Importeur:
KIAN GWAN
Import Dept.

Bisa terdapat
di semoea
toko-toko
ternama.

moeda ngalamken."

Pada djam satengah ampat Kiok Lan panggil satoe dokar boeat pergi ka station dengen dianter oleh Han Soen.

"Akoe ini hari soenggoe merasa girang," kata itoe prampean tempo ia kasi slamet tinggal pada Han Soen di station. „Akoe aken dateng lagi, bila kaoe soeka. Akoe aken dateng lagi."

Kamoedian kreta api berdjalan, dan dengen lekas itoe impian telah berachir, dan lagi sekali ia soeda berada di dalem roemahnja njonja Liang Han.

Kiok Lan rasaken dirinja sanget tjape, dan berdiri di dalem kamarnja dengen perasahan sanget lelah. Kamoedian iapoenna mata dapet liat satoe soerat di atas medja dari Boen Lian poenja toelisan tangan. Ia ambil dengen tjetep dan sobek envelopnya.

Kiok Lan, — Akoe aken merasa girang bila kaoe merasa soeka boeat katemoein akoe di dalem ini minggoe. Kaoe boleh pili hari

apa sadja jang kaoe soeka.

Yours,
Boen Lian.

Kiok Lan tjiomin itoe soerat beroelang-oelang. Boen Lian sekarang merasa menjesel — ia ingin baek poela. Itoe prampean paksaken diri boeat pertjaja pada itoe pengharepan maski pada itoe wakoe ia tida mempoenjai kapertjajahan. Iapoenna mata bersinar girang tempo ia pergi katemoein njonja Liang Han.

„Akoe baroesan balik. Akoe telah liwatken tempo'koe dengen goembira. Akoe harep kaoe tida marah jang akoe telah berlaloe boeat seantero hari."

Itoe njonja roemah mengawasin ia dengen sorot mata heran.

„Itoelah ada sanget baek boeat kawaras'an'moe," ia kata dengen soeara rada lesoe. „Apatah Tek Lie pergi bersama-sama kaoe?"

„Ngko Tek Lie? Soeda tentoe tida. Akoe pergi sendirian. Kena-pa?"

„Tida kenapa-napa, melaenken .....Kiok Lan, akoe soenggoe merasa girang jang kaoe tida katemoein soeami'moe tempo ia kema-ren dateng kemari."

„Girang!" Kiok Lan rasaken djantoengnja memoekoel sedikit keras. „Kenapatah kaoe merasa girang?" ia tanja.

Njonja Liang Han toendoekin matanja, dan iapoenna soeara ada kadengeran sedikit loear biasa tempo ia menjaoet:

„Akoe merasa bentji sama segala pertengkarann. Akoe tida soeka oelangken itoe bila akoe bisa sing-kirken, tapi, wel, di dalem ini oe-roesan, kerna kaoe soeda tida perdoeliken ia lebih lama, itoelah tida apa boeat mengoetaraken pikiran-'koe."

„Apa jang kaoe maksoedken?" Njonja Liang Han tjoba boeat bersenjoem.

(Aken disamboeng).

刊週報新

Wekelijksche - Editie

Harga abonnement f 3. per kwartaal — Boeat abonne dagblad Sin Po f 1,50

Satoe Generaal prampean Tionghoa.

HOA Bok Lan Siotjia, satoe gadis jang dalem pakean lelaki, ikoet perang bertaon-taon sampe termashoer dalem hikajat negri kita.

Tapi Hoa Bok Lan Siotjia boekan prampean gaga satoe-satoenja dalem hikajat Tiongkok; iboe-nja Tjie Sie (Tan Hok) dari djeeman Sam Kok jang brani dampat Tjoo Tjho koetika ini dorna maoe prentah anakanja Tjie Sie toeroet berhianat, Bie Hoedjin jang brani korbanken dijwanja boeat kapentingan negri dan banjak laen-laen lagi, oendjoek, jang djoega antara kaoem prampean kita tida sedikit jang boleh di boeat toeladan biarpoen oleh kaoem..... lelaki.

Pada 28 Juni taon 1936 koem-poelan orang Szechuan di Peiping telah diriken bio peringatan dan sembahjang di sitoe boeat Chin Liang Yu (秦 良 玉) atawa Tjin Liang Giok, satoe panglima perang prampean gaga dari Szechuan. Ia ada orang dari Chung Chow dan soeaminja ada Ma Chien Cheng jang pegang djabatan gouverneur militair dari provincie Szechuan di bawah prentahnja keizer Chung Cheng dari dynastie Ming (Beng Tiauw).

Chin Liang Yu kabarnja soeka berpakean lelaki, ada koeat, gaga, brani dan poen pande dalem ilmoe literatuur.

Koetika soeaminja meninggal, ia lantas gantiken kadoedoekannja sang soeami sebagai panglima pe-

rang dari barisan 5.000 soldadoe.

Ia pergi perang boeat lawan kapala pembrontak Chang Hsien Chung dan Li Tzu Cheng jang doea-doeanja ia oesir persetan dari Szechuan.

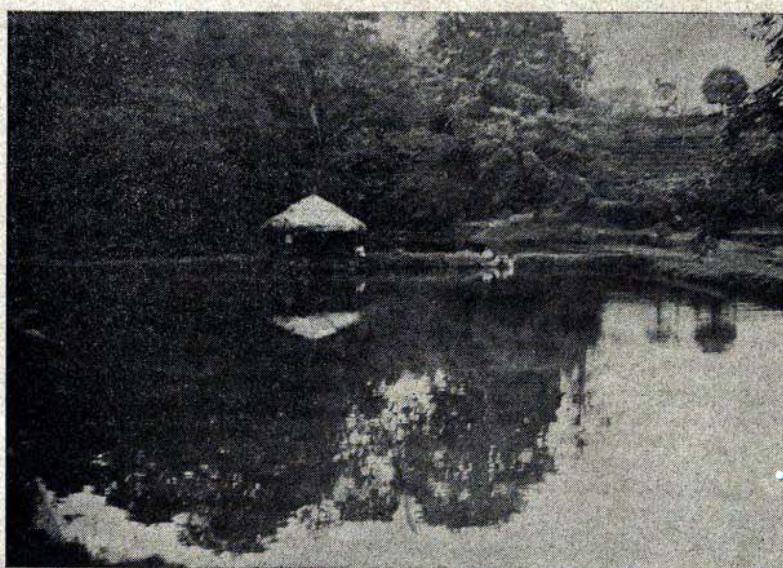
Boeat ini djasa, keizer Chung Cheng angkat Chin Liang Yu sebagai panglima perang besar dengen officieel.

Sebagi panglima perang, ia poen perna pergi sampe di Peiping dan dari sini ia baroe balik ka Shi Chu di Szechuan.

Sampe sekarang di loear pintoe kota Shun-chih-men di Peiping orang masih bisa liat ini generaal prampean poenja bekas hoofdkwartier dan di ini tempat, dalem taon 1936 orang diriken tanda peringatan boeat ini njonja gaga.

Sebagi djoega generaal Feng Yu Hsiang adjar soldadoenja bikin pakean soldadoe sendiri, begitoe-poen Chin Liang Yu didik soldadoenja boeat bikin pakean uniform sendiri.

Slating.

Tempat piara ikan di Randoedongkal.
Foto: Tan Boen Hoo, Pemalang.

Idoep mengimpi.

Sic erat in fatis.....!

“DENGEN ini soeda djadi ampat boelan lamanja jang toean ada toenggak oewang sewa.”

„Ja, toean! Akoe poen tida bisa berboeat laen, kerna keadahan'koe ada memaksa. Akoe poen merasa sanget maloe jang kaoe saban-saban soeda dateng di sini dan saban kali dapat saroepa djawaban jang akoe belon bisa bajar itoe toenggakan. Kaoe liat sendiri akoe poenja keadahan. Ampir tida ada prabot sama sekali dalem ini roemah, sebab satoe per satoe soeda moesti didjoegal boeat ongkosin idoepnya akoe poenja istri dan anak-anak. Akoe sendiri tida taoe bagimana nanti terjadi kaloe semoea prabotan soeda terdjoeal abis.” Ini perkatahan dioetjapken dengen soeara sedi.

„Akoe djoega merasa kasian pada'moe, toean. Kaoe bisa boekti-ken sendiri jang akoe senantiasa sabar, hingga maski kaoe soeda menoenggak oewang sewa roemah iegitoe lama, toch akoe tida ambil tindakan keras. Mengapatah kace tida maoe tjoba boeat bekerdja?”

„Eekerdja? Barangkali kaoe tida pertjaja kaloe akoe bilang jang ampir semoea toko akoe soeda datengin, tapi dari semoeanja akoe dapat saroepa djawaban „tida ada tempat kosong”. Keadahan kliwat djelek. Kaloe ada penggawe jang brenti, kerdjahan-na nanti dibagi antara laen-laen penggawe jang masih bekerdja dan boeat tambah lagi penggawe, tra-oesa diharep, kerna toko-toko se-brapa bisa ingin himatken ongkos. Akoe tida menampik maski boeat bekerdja apa djoega, asal sadja itoe ada kerdjahan halal, tapi sa-begitoe djaoe tida ada satoe pa-kerdjahan jang akoe beroentoeng bisa dapatken.”

„Ja, toean, akoe djoega toeroet rasaken itoe kasoesahan jang se-deng menimpa pada diri'moe. Ta-pi maoetah kaoe berdjandji jang sabegitoe lekas kaoe dapatken ker-djahan atawa oewang, akoe ada orang pertama siapa poenja oewang kaoe nanti bajar.”

„Akoe berdjandji ini dan hatoer-ken djoega trima kasi boeat kaoe

poenja kabaekan, tapi djanganlah kaoe, djadi goesar kaloe ini akoe tida bisa pastiken sampe brapa lama baroe bisa kadadian. Akoe soeda poetoes harepan.....”

Fembitjarahan terseboet di atas dilakoeken pada soeatoe hari antara saorang Arab jang djadi tcean roemah dan saorang Tiong-hoa sebagai penjewa. Tan Tiong-sin adalah namanja itoe orang jang bernasib malang.

Waktoe djeman sedeng machmoer, Tiong-sin dapat penghasilan jang loemajan djoega dengan be-

kerdja sebagai rekening-looper pada sala-satoe bank di sini. Dengen ini penghasilan ia bisa ongkosin roemah tangganja jang terdiri dari istri dan doea anak. Lama djoega ia idoep dalem ini keadahan sampe mendadak setan malaise moelai mengamoek. Tionsin telah saksiken bagimana temen-temen bekerdjanja satoe per satoe moelai didepak dan bagimana ia koeatir sekali ini sematjem nasib satoe kali nanti djadi ia-poenja bagian. Ia bekerdja loear biasa radjinnja, sebab ia maoe

Laler kadjebak.

JAPAN IS CAUGHT AT LAST!

„Laler” Djepang kira Tiongkok penoe madoe, tida taoenja itoe ada kertas laler jang tangkep padanja hingga ia tida bisa pergi lagi sebab lengket! (Gambar sindiran dari „Daily Star”, Toronto, Canada).

kasi liat jang ia senantiasa kabandjiran dengen kerdahan dan sang madjikan tida bisa bekerdja dengen zonder ia. Tapi manoesia poenja nasib ada dalem tangannja Allah. Manoesia boleh bergoelet, berdaja dan setaoe apa lagi, tapi kadjadiannja semoea ada dalem tangannja Toehan. Tida soeatoe hal bisa kadjadian kaloe ini ada di loear kahendaknja Thian Jang Maha Koeasa. Hal jang begitoe ditakoetin bahoea soeatoe hari nanti dateng itoe tempo jang ia bakal alamken saroepa nasib sebagimana iapoenja kawan-kawan bekerdja, ternjata oendjoek roepanja. Soeatoe hari, iapoenja chef telah panggil mengadep padanja. Seperti taoe firasat, hatinja moelai memmekoel waktoe dapat ini panggilan jang tida biasanja. Ia moelai memikir apatah ia ada berboeat salah dalem pakerdjahannja, hingga sang madjikan djadi koe-rang senang. Tapi sabegitoe djaoe ia taoe, belon perna ia berlakoe alpa dalem iapoenja kawaduhan. Betoel kadang-kadang ia soeda kaloeear tagi rekening terlaloe lama, tapi ini bcekan ada iapoenja salah, kerna atjapkali ia moesti trima oewang ketjil jang ia koedoe itoeng lebih doeloe dan ini ada mengambil tempo banjak sekali. Boeat mengharep kabaran jang gadjina bakal ditambah oleh sang madjikan, inilah sama sekali tida berada dalem iapoenja pikiran, kerna djeleknja keadahan membikin orang tida boleh taro terlaloe banjak harepan boeat ini. Kaloe sadja orang bisa tinggal tetap dalem iapoenja kadoedoekan, soeda boleh dibilang beroentoeng. Mendadak dalem iapoenja pikiran moentjoel hal jang sanget ditakoe-tin jaitoe ia bakal didepak dari kerdjahannja, kerna sekarang orang tida perloe lagi dengan iapoenja tenaga. Menginget ini, kringet dingin membasaken iapoenja badan. Kaloe bener begini, bagimana nanti terjadi dengan roemah tangganja, siapa meloeloe mengandel pada ia saorang. Ia masih inget dengan betoel bagimana iapoenja kawan-kawan jang perna dapetken itoe nasib malang, sabelonnja didepak, terlebih doeloe dipanggil mengadep oleh sang

madjikan, dan sekarang ia sendiri djoega dipanggil. Ia teroes pikirken ini, tapi sang tempo tida briken ia tjoekoep koetika boeat memkir terlebih lama. Ia moesti lantas mengadep pada sang madjikan. Apa jang nanti djadi kasoedahan dari ini pembitjarahan jang bakal dilakoeken, itoelah ia tjoema serahken pada sang nasib sadja.

Waktoe masoek dan berhadepan dengan iapoenja chef, ia sceda disilahkan doedoek. Sabelonnja bijtaraken laen hal, terlebih doeoe ini chef soeda tanja brapa lama ia soeda bekerdja dan brapa gadji sekarang ia dapat.

Ini semoea olehnja soeda di-djawab sebagimana moestinja, maskipoen dengen hati sedikit kpeatir kerna ia seperti soeda dapat taoe ka'nana maksoednja ini semoea pertanjahan.

„Tan,” kembali ini chef mengelangin. „Tracesa akoe toetoerken, kace tentce sceda katahoei bagimana adanja kita poenja keadahan. Sakean lama kita soeda menanggeng roegi dan akoe soeda berdaja sabrappa bisa boeat menjega ini, tapi sabegitoe djaoe ternjata tida berhasil banjak. Akoe sceda berhimat dengen ongkosongkos dan djoega dengen peng-

Tooneel boeat Tiongkok.

1. Black & White dance dari moerid-moerid T.H.H.K. Poerwakarta dalam tooneel Fonds Tiongkok di Poerwakarta.

2. Lagi sala-satoe nummer dari itoe pertoendjoekan amal.

gawe-penggawe, tapi itoe tida me-noeloeng banjak. Akoe sendiri tida taoe dengen daja bagimana boeat bisa pegang tegoe namanja ini peroesahan dalem keadahan jang begini crisis."

Ini chef mengaso sabentaran dan minoem aer dari gelas jang memang ada tersedia di sitoe, dan landjoetken kombali iapocnja omongan:

"Akoe merasa sangat menjesi sekali moesti bri warta jang sama-sekali tida di-ingin, baek oleh kaoe maoepoen oleh akoe sendiri, tapi akoe kapaksa moesti berboeat begini goena kapentingannja peroesahan jang dipertajaken dalem akoe poenja tangan. Moelai di achirnya ini boelan, kaoe bakal kaloeear dari sini, boekan kerna kaoe tida menjoekepin kawadji-ban, hanja lantaran djeleknja sang tempo. Kaoe boekan ada orang pertama dan boekan orang satoe-satoenja jang alamken ini nasib djelek. Boeat menjataken jang peroesahan ada hargaken kaoe poenja kerdjahan — soearanja ini chef ada sedikit terharoe — kaoe nanti dapat trim a tiga boelan gadji extra. Sekarang kaoe boleh kombali lagi di kaoe poenja tempat."

Maskipoen Tiong-sin soeda dapet pirasat terlebih doeloe nasib apa jang bakal menimpa padanja, toch ia soeda djadi terkedjoet wakoe dapet denger ini dari moeloetnjia iapoenna chef sendiri. Iapoenna istri, iapoenna anak-anak, dari mana moesti idoep kaloe ia tida ber-oentoeng bisa dapetken laen kerdjahan lagi. Matanja dirasaken gelap sedeng badannja djadi limboeng. Soekoer ia boekannja sedeng berdiri, hingga ia tida sampe djato pangsan. Ia kapingin hatoerken trima kasi pada sang madjikan boeat itoe kabaekan soeda briken ia extra tiga boelan gadji, tapi tenggorokannja dirasaken sebagai djeega terkantjing dan tida bisa kaloearken separa perkatahan. Dengan kapala toendoek dan tindakan pelahan ia soeda kaloeear dari itoe kamar.

Sesampenna di iapoenna tempat, masi sadja pikirannja belon tetap betoel, hingga ia lebih banjak beongong dari pada bekerdjá. Kawan-

kawannja jang kapingin taoe boeat apa ia soeda dipanggil, soeda menanjaken padanja. Ia tjoema bisa djawab dengen soeara sedi dan pendek: „Tjilakalah roemah-tangga'koe."

Wakoe poelang di roemah, ia soeda tahan seberapa bisa itoe kamsgoelan dengen toetoerken pada sang istri nasib apa soeda menimpa pada iapoenna diri. Ia soeda bikin dirinja boeat bergirang sebrapa bisa agar djangan sampe sang istri djadi terlaloe bersedi, tapi tida oeroeng ini istri djadi menangis wakoe ia soeda abis bittjara.

Sekarang apa jang ia haroes berboeat? Ia toch tida boleh andelin itoe gadji extra, tapi koedoe berdaja boeat dapetken laen kerdja-

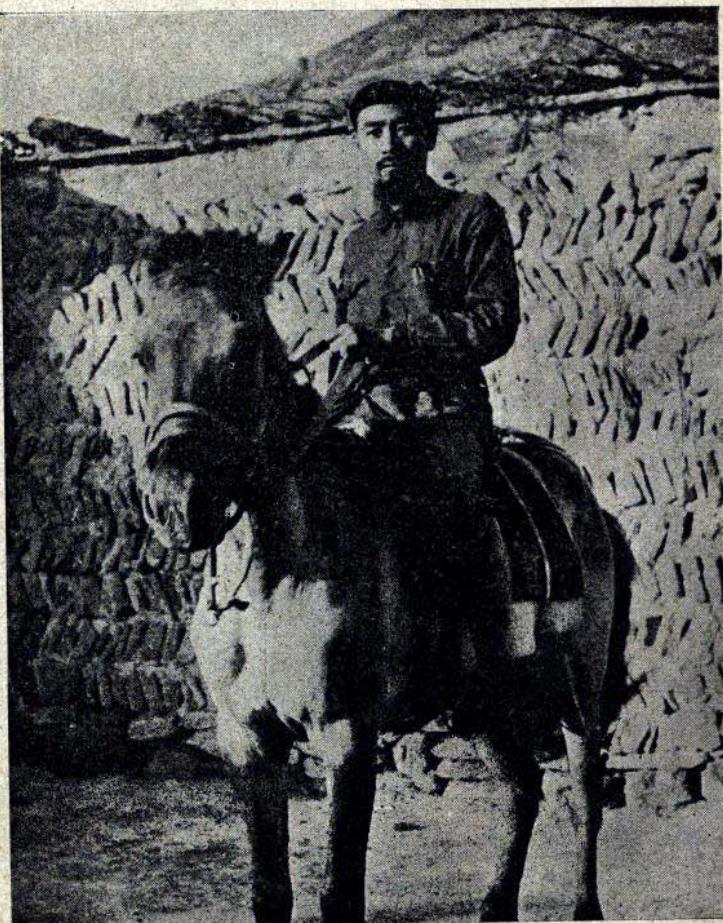
han, kaloe ia tida ingin istri dan anak-anaknya nanti djadi kala-paran.

Ampir saban hari ia soeda kaloeear roemah, boekan boeat bekerdjá, kerna sekarang ia poen soeda botauwlo, tapi boeat tjari laen kerdjahan, tapi sabegitoe lama belon djoega ia beroentoeng bisa dapetken itoe.

Satoe boelan telah berslang sadiek ia brenti kerdja dan belon djoega ia bisa dapetken laen kerdjahan. Hatinja sangat koeatir, tapi ia masi bisa bernapas dengan legah kerna ia toch masi ada mempoenjai itoe tiga boelan extra jang dibriken.

Doea boelan dan sampe tiga boelan soeda berslang, tapi masi sadja ia djadi penganggoeran. Oe-

Chou En Lai.

Pemimpin „merah” Chou En Lai jang sering diseboet namanja dan djadi orang perantaraan penting boeat bikin akoer Chiang Kai Shek dan kaoem Communist.

wang simpenan pelahan-pelahan djadi semingkin soeroet. Oentoeng dalem boelan ka-ampat ia bisa dapetken kerdjahan djoegal barang dengan commissie jang maski tida bisa mengasi hasil sebagimana doeloe, tapi bisa djoega boeat entengin ongkos roemah-tangga. Ini lelakon djoegal barang dengan commissie teroes ia lakoeken sampe sataón lamanja dan sabegitoe djaoe ia masih bisa idoep maski setjara saderhana. Dari roemah jang doe-loean ia soeda pinda ka laen roemah jang sewahannja lebih moerah, sedeng kaloe doeloe ia goenaken lampoe listriek, adalah sekarang ia pake lampoe minjak tanah. Anaknya jang doeloean sekola, sekarang terpaksa moesti dikasi brenti kerna ia tida koeat bajar oewang sekola, sedeng istrinja djoega membantoe padanja dengan bikin koewe-koewe jang didjoegal koeliling oleh iapoenja anak.

Di taon kadoea, mendadak toko dimana ia djoegal barang dengan commissie telah djato failliet. Dengan begini ilang lagi iapoenja penghasilan dan kombali moesti menganggoer. Ia poenja istri, jang tadinja djoegal koewe, sekarang poen terpaksa moesti brenti kerna tida ada kapitaal boeat beli barang bahan. Iapoenja kasengsaranan soeda sampe di poentjak, tapi roepanja masih belon sampe di poentjak jang paling tinggi.

Boleh djadi lantaran terlaloe kesel atawa banjak pikir, mendadak istrinja djoega telah diserang penjakit. Moela-moela tida terlaloe berat. Oleh Tiong-sin atawa istrinja djoega, ini penjakit tida terlaloe diperdoeliken, kerna ka satoe tida ada oewang boeat berobat dan kadoea memang boekan ini kali sadja jang sang istri diserang penjakit, hanja serengkali, tapi dengen zonter di-o'batin, djadi baek sendiri. Ini kali poen kadoea soeami-istri pikir begitoe djoega jaitoe penjakit nanti djadi baek dengen begitoe sadja, tapi kaloe setan sial sedeng mendeketin padanja, segala apa tentoe djadi sebaliknya dari pada jang diharem. Djangan sentara orang jang memangnja sakit, sedeng orang jang sehat djoega kaloe tida dجاجa iapoenja pri-kawarasan, tentoe bisa berbalik djadi sakit dan koe-

rang waras. Dengan pelahan, tapi tentoe, penjakinja iapoenja istri djadi semingkin berat. Doe minggoe lamanja sadiek diserang oleh itoe penjakin, istrinja kapaksa moesti toengkoelin tempat tidoer. Ini kali baroe Tiong-sin djadi koeatir. Oewang tida poenja, beras dito, anak-anak tida maoe mengarti kaloe tida dapat makan, kamana parannja kaloe Tiong-sin tida djadi satengah kalap. Ia soeda tebelin moeka boeat dateng memindjem pada iapoenja sanak-familie, tapi jang dipindjem tekap kantongnya rapet-rapet. Sia-

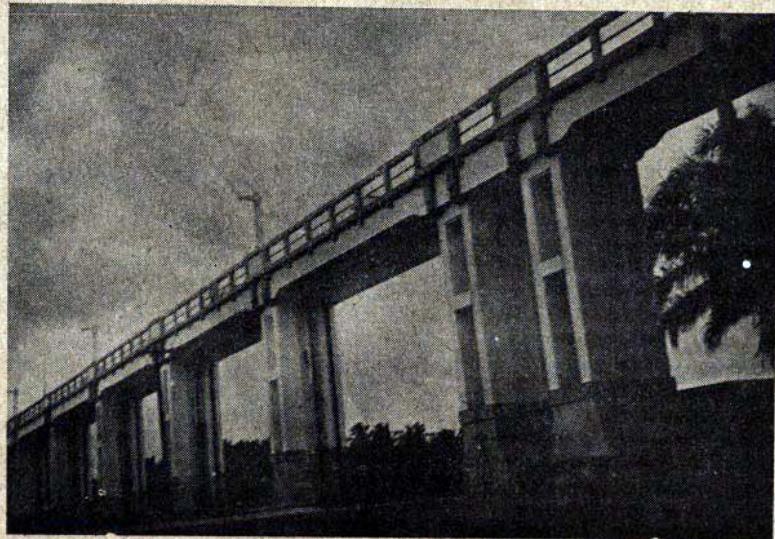
pa sih jang kasoedian kasi oe-wangnja dipindjem oleh orang jang tida ada poenja pentjarian dan jang belon taoe sampe kapan itoe oewang jang dipindjem bisa dibajar kombali? Tapi roepanja Allah masih berlakoe moerah, sebab sala-satoe iapoenja kenalan soeda begitoe baek hati boeat briken padanja bebrapa roepia goena berobat, tapi ini oewang poen dalem sedikit tempo sadja soeda djadi abis, sedeng penjakinja sang istri masih sadja belon djadi semboe. Ia kapingin kirim istrinja ka roemah-sakit gouvernement,

Dapet matjan.

Foto: Sie Soen Kiam, Telokbetong.

Pintoe aer Pemajaran.

tapi boeat ini poen ia koedoe ada mempoenjai oewang goena bajar voorschot. Ia soeda dateng pada kapala kampoeng boeat minta soerat jang menjataken iapoenna kamiskinan, tapi permintahannja sceda ditolak. Bagi Tiong-sin sekarang tida ada laen djalan lagi selaennja serahken sadja peroentoengannja iapoenna istri pada sang nasib, tapi maski begini, toch ia soeda tjoba djoega obatin dengan obat dadaonan jang orang ada adjarin padanja.

Semigkin lama penjakitnja iapoenna istri maskipcen tida bertambah berat, tapi tida mengasi perobahan apa-apa. Ini keadahan teroes berdjalan sampe satoe taon lamanja. Ini tempo sataon ada tjoekoep lama boeat bikin roemah tangganja Tiong-sin djadi bran-takan betoel-betoel. Segala barang-barang berharga dan perabot dapoer djoega satoe per satoe soeda moesti didjoear. Tiong-sin soeda poetoes harepan betoel-betoel.

Kadang-kadang ia menanja mengapa Allah tida ambil sadja iapoenna djiwa dari pada moesti menjeksa padanja dengen tjara begini.

Soeatoe hari dengen pikiran koesoet dan tindakan lesoe ia soeda kaloear roemah, maksoednya boeat mentjari pakerdahan, maskipoen ia taoe jang ini nanti djadi sia-sia sadja. Baroe sadja ia berdjalan kira-kira tigaratoes tindak, matanja soeda dibikin terkedjoet dengen satoe pengliatan. Di itoe djalan jang sepi ia telah dapet liat satoe dompet oewang jang roepanja oleh jang djadi elgenaar soeda dibikin djiato dengen zonder merasa. Ia poengoit itoe barang, sedeng matanja tjelingoe-kan kanan-kiri sebagai djoega koeatir perboeatannja nanti dapet diliat oleh laen orang. Tapi ia bisa menapas dengen legah kerna itoe djalan ada sanget sepi. Ia ada orang satoe-satoenja jang berada di sitoe. Niatan boeat mentjari kerdahan ia soeda oeroengin. Boeroe-boeroe ia balik kombali di iapoenna roemah. Di sini ia soeda kaloearken itoe barang dari dalem sakoenja dan moelai meliat isinja. Ia bertreak lantaran kagirangan waktoe dapet taoe jang itoe dom-

pet terisi oleh beberapa oewang perak, talen dan pitjis jang djika didjoemblahken, djadi kira-kira ampir sapoeloe roepia. Selaennja ini ada lagi satoe soerat loterij dari saperampat bagian dari loterij jang sedeng berdjalan. Iapoenna kagirangan ada tertjampoer djoega oleh pengrasahn takoet, kerna koeatir kaloe orang jang kailangan rapportken ini hal pada politie dan blakangan politie dapat endoesan ia ada itoe orang jang soeda poengoet itoe barang, dan bisa djadi ia dapet soesa. Ia ada poenna niatan boeat dateng pada politie dan serahken itoe barang jang dipingoet bersama sekalian isinja goena dikombaliken pada jang poenna, tapi mengkredepnja perakan soeda bikin ia oeroengin ini niatan. Ia djoestroe sedeng soesa dan sekarang mendadak ia dapatken itoe barang berharga sebagai djoega Allah merasa kasian pada nasibna. Apatah salahnya kaloe ia gcenaken itoe cewang boeat kaperloeannja sendiri? Kaloe sampe orang dapat endoesan, toch masih ada kaentengan baginjia kaloe orang taoe bagimana iapoenna kasoesahan. Begitoe-lah ia ambil poetoesan boeat goenaken itoe oewang goena kaperloeannja sendiri. Itoe waktoe djoega ia beli beberapa gantang beras dan doea thiap obat sinshe jang

memang ia ada sedia receptnja.

Beberapa hari soeda liwat dan sang istri poenja sakit soeda djadi banjak baikan hingga waktoe malem bisa tidoer dan mcelai ada poenja napsoe boeat makan. Itoe hari Tiong-sin poenja hati merasa legah sasoedanja banjak malem sering bergadang, dan itoe sore tatkala temenin istrinja bersantap, ia poen bisa makan sampe kenjang betoel maski tjoema dengan sajoer asem dan ikan asin sadja. Kerna siang ia soeda banjak djalan boeat tjari kerdahan, ia rasaken seabisnya makan lelah sekali, dan laloe melondjor di atas bale. Tiba-tiba ia denger soeara orang tawarin koran. Ini soeda djadi kablasahan sadiek terdiadi perang Tiongkok-Japan. Tapi Tiong-sin maski kapingin liat kabar perang, toch ia selaloe menolak lantaran ia perloe himatken oewang boeat kaperloeannja laen. Tapi itoe waktoe pendjoear koran seboet prihal pemboekahan loterij, ini bikin Tiong-sin djadi ketarik dan beli satoe exemplaar.

Ia lantas beber itoe koran sambil njender di korsi boeka lembaran-jana. Sabelonna tjetjokin iapoenna nomor loterij terlebih doeloe ia liat di halaman advertentie, barangkali sadja ada salatasoe kerdahan jang terboeka.

Clubgebouw Ver. „Hoo Hap” Sectie Telokbetong.

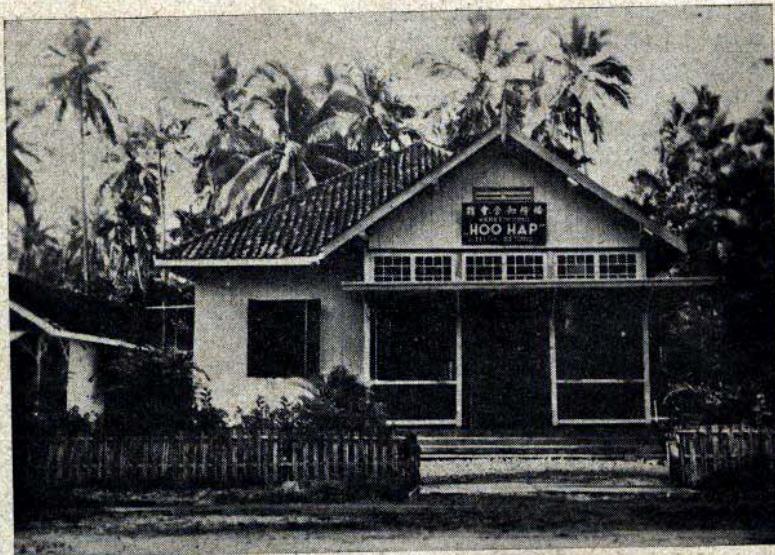

Foto: Tjie Kian Goan, Telokbetong.

Waktoe dapt kanjatahan di sitoe ia tida bisa dapetken apa-apa jang diharep, laloe ia moelai liat kabaran loterij jang biasanja dimoeat di bagian paling depan dari halaman kabar kota. Baroe sadja liat prijs kapala dari loterij jang ditarik itoe hari, ia soeda djadi kasima, kerna itoe nomor jang dititak dengen letter vet ternjata ada saroepa dengen nomornja lot jang ia ada pegang. Boeat bebrapa saat ia djadi bengong. Seperti djoega tida pertjaja dengen iapoenna pengliatan, ia soeda preksa lagi sekali nomornja lot jang dipegang dan tjotjokin itoe kombali. Ternjata ia tida salah liat. Ia ada mempoenjai hak boeat saperampat bagian dari toedjoepoeloe lima riboe roepia. Ia tjit keringet jang meleleh di djidatnja. Apa ia sedeng mengimpi? Ia jang doeloe begitoe sengsara, begitoe soesa hingga boeat beli beras tida ada poenja oewang, sekarang mendaak djadi hartawan. Kaloe betoel ia sedeng mengimpi, soenggoe ini ada satoe impian jang enak. Tapi ia tida bisa tinggal terlaloe lama itoe keadahan, kerna soeara merintinja iapoenna istri soeda bikin ia djadi sedar.

Separo berlari ia soeda samperin istrinja dan berkata:

„Kita katoeloengan! Kita katoeloengan, istri'koe!”

Tapi ini istri tida denger iapoenna semoea perkatahan. Teroes ini istri jang bertjlilaka tinggal merinti.

„Istri'koe, koeatkenlah kaoe poenja hati. Kita boekannja saorang miskin lagi jang bakal tida mempoenjai oewang boeat beli beras, hanja kita ada saorang hartawan. Kaoe poenja penjakit nanti diobatin oleh dokter jang paling pande. Kita nanti tinggal di roemah gedong dengen perabotan dan makanan serba tjoekoep,” kangeran Tiong-sin berkata.

Iapoenna istri boeka kadoea matanja dan memandang pada sang soeami. Maski badan sendiri dirasaken sakit dan tjape, toch ini istri soeda denger tereng sasoeatoe perkatahan jang dioetjapken oleh soeaminja. Ia merasa heran mengapa dengen mendaak sang soeami djadi berubah dan ini ia tida bisa artiken laen dari pada

otaknya moelai terganggoe lantaran terlaloe sengsara. Tidakah orang bisa djadi gila kaloe alamken kasoesahan sebagimana sekarang ia sendiri sedeng alamken. Dari pada tjoba menanja pada sang soeami, ia soeda tinggal bengong dengen aer mata berlinang-linang.

„Kaoe menangis, istri'koe. Menangis lantaran kagirangan? Ini akoe tida terlaloe salahken.....”

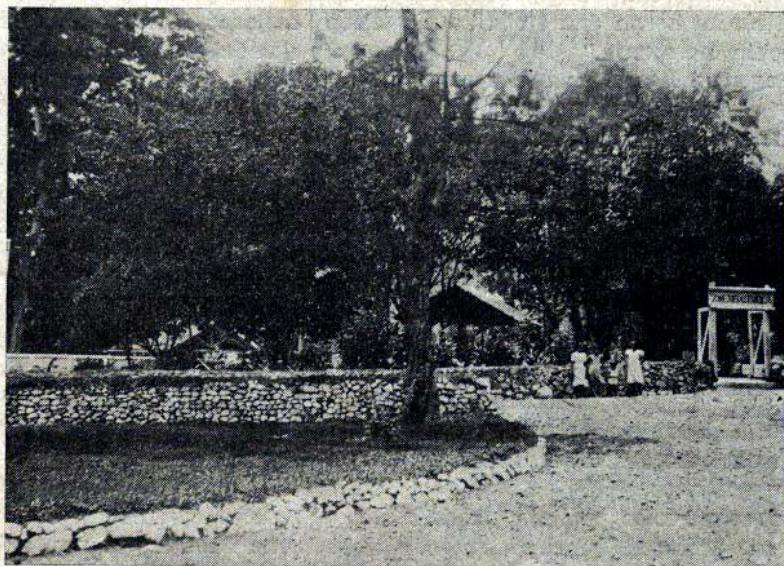
Tapi iapoenna perkatahan soeda

dipotong oleh sang istri jang soeda bisa tetapken iapoenna hati.

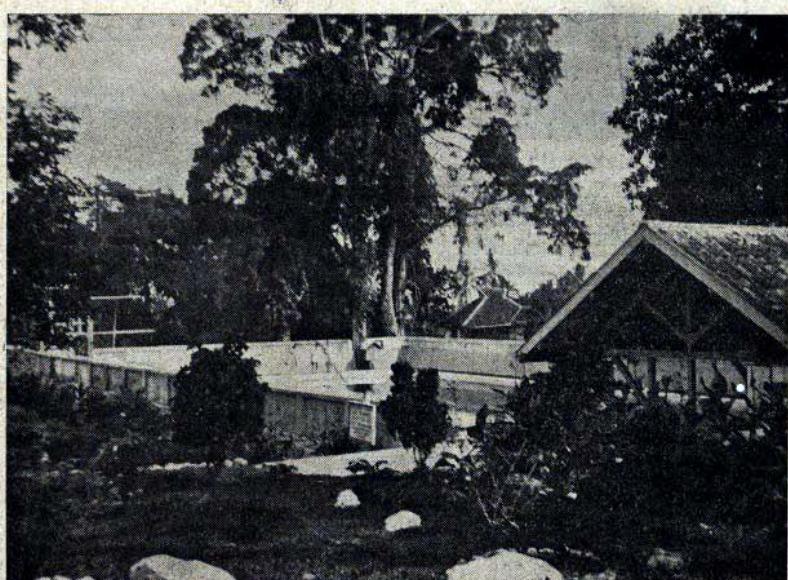
„Kaoe mengapa, soeami'koe? Ingetlah pada keadahan'koe jang sedeng sakit dan kita poenja anak-anak. Tjoberalih boeat oesir itoe segala ingetan-ingetan djahat jang berada pada'moe.”

„Ha, kaoe anggep akoe poenja otak soeda djadi koerang beres,” menjaoet Tiong-sin jang roepanja katahoei maksoed istrinja. „Tapi apatah kaoe loepa pada itoe loterij

Badplaats Moga.

1. Pintoe masoek.

2. Diliat dari dalem.
Foto: Tan Boen Hoo, Pemalang.

jang akoe soeda katemoeken dan jang sekarang dapat tarik prijs kapala?"

Sang istri kalianan diam. Ia taoe jang soeaminja ada perna tjerita tentang dikatemockennja dompet oewang, dalem mana ada terdapat djoega saperampat lembar dari loterij jang sedeng berdjalan. Tapi apatah sasoenggoenja itoe loterij jang dapat dikatemoecken bisa tarik prijs kapala? Ini ia belon perna bajangin atawa harep.

"Kaoe tida pertjaja?" kadengenan Tiong-sin mengoelangin. "Liatlah ini koran dan tjoba kaoe tjetjokin nomornja."

Dengen tangan goemeter sang istri soeda samboetin koran jang disodorken dan matanja terboeka besar waktoe dapat liat nomor jang tertitik di itoe koran dengen letter vet. Sebagi djoega tida pertjaja kaloe ini terjadi dengen sasoenggoenja, ini istri soeda koetjek-koe-tjek iapoenja mata. Apa ia sedeng mengimpi? Tapi ini tida bisa djadi, kerna ia liat teges jang Tiong-sin ada doedoek di hadepannja. Matanja dirasaken gelap dan kpalanja berat. Boeat bebrapa sa'at ia tinggal bisoe.

"Sekarang kaoe pertjaja," kade-ngeran Tiong-sin mengoelangin. "Apatah salah kaloe akoe bilang bahoea segala kita-poenja keadahan nanti djadi berobah. Besuk akoe nanti pindjem oewang de-njen ini soerat loterij sebagai tanggoengan dan kaoe nanti dapat rawatan baek."

Ini istri masih sadja tida saoetin perkatahannja iapoenja soeami kerna hatinja merasa sanget terharoe lantaran girang. Iapoenja penjakit poen dengen zonder diobatin soeda djadi semboe sebagian.

Itoe satoe malem boleh dibilang ini soeami-istri tida bisa dapat poeles sama-sekali. Begitoe girang marika ada, hingga masing-masing moelai atoer persediahan boeat beli barang-barang dan laen-laen kaperloe-an begitoe marika dapat trima itoe oewang jang terkedjoet. Soeda tentoe sadja sang istri tida loepa boeat minta disediaken satoe djoembah jang tjoekoep boeat beli barang-barang

mas-inten. Begitoelah dalem kagirangan marika soeda liwatin itoe malem dengen mengobrol.

Besoknja Tiong-sin soeda ter-rita pada tetanggan jang ia da-pet tarik prijs pertama dari loterij-besar dan ini omongan dalem sedikit tempo sadja soeda djadi tersiar loeas. Ini memang ada djadi maksoednja Tiong-sin. Begitoelah dengen goenaken itoe soerat loterij sebagai tanggoengan ia soeda bisa dapat pindjem oe-wang dari sala-satoe orang, jang mana ada sampe tjoekoep boeat ia bisa beli segala kaperloe-an dan idoep setjara royaal. Tiong-sin poenja keadahan soeda berobah. Dari saorang jang tadinja pake badjoe dekil dan tambelan di sana-sini, ia berobah djadi perlente, sedeng istrinja poen telah daet pertoeloengan dari thabib jang pande. Ini semoea lantaran oe-wang poenja pengaroe. Bagimana senang djadi orang hartawan dan bagimana beda adanja orang poenja perlakoe-an terhadep dirinya di waktoe doeloe dan sekarang! Dimana tempat jang ia datengin, orang samboet dengen moeka manis, beda sekali dengen doeloe-an, jang saban kali ia datengin, tentoe kasi liat moeka ketjoeet kerna koeatir ia nanti dateng menggaja. Och, manoesia, tida salah kaloe dibilang jang kaoe

poenja mata tjoema meloeloe liat mengkredepnja mas sadja. Dalem sengsara tida ada satoe familie atawa sobat jang kenal pada'moe, tapi kaloe kaoe poenja kantong penoe dengen mas, lantas banjak jang acoh familie dan sobat.

Selama menoenggoe oewang perneriman loterij, jang biasanya baroe dibajar sasoeda berselang sapoeloe hari dari hari penarikan, Tiong-sin poenja pengidoepan ada sebagai djoega radja. Ia tida kenal apa artinja kakoerangan dan tida kenal apa artinja pendarigan beras gelontongan. Semoea-moea ia bisa dapatken dengen oewang jang boleh dapat pinjem. Satoe pengidoepan sebagai djoega dalem sorga ada dirasaken olehnya.

Betoel pada hari kasapoeloe dari penarikan loterij, sedari pagi sekali ia soeda dateng di Escompo boeat trima itoe oewang. Dengen moeka berseri-seri ia soeda sodorken iapoenja lot pada pengawenja itoe bank. Sasoeda preksa dengen teliti itoe barang berharga, ini penggawe laloe minta ia menoenggoe sabentaran.

Dengen hati berdebar Tiong-sin soeda doedoek menoenggoe di si-toe. Saperampat..... dan sate-nah djam soeda liwat, tapi belon djoega ia dipanggil. Ini membikin ia djadi koeatir. Laloe ia menan-kan pada penggawe tadi, mengapa

Karangbolong di Anjer.

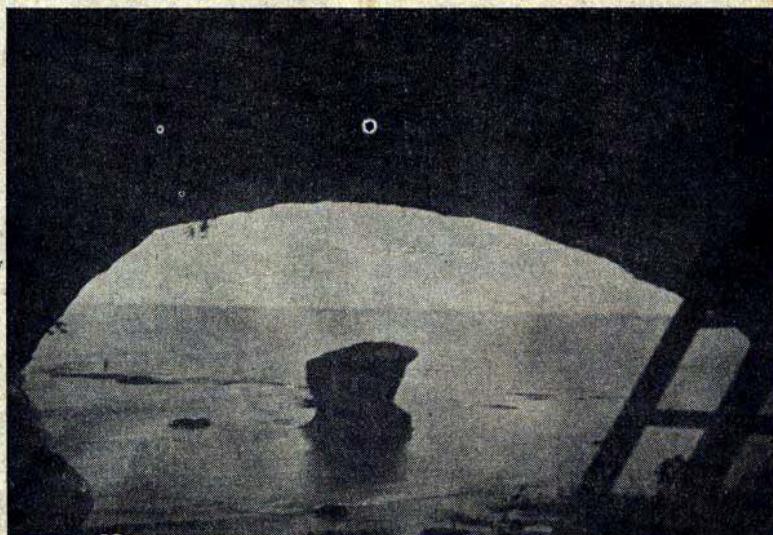

Foto: Lim Jap Tjoan, Bat.-Cent.

ia moesti menoenggoe begitoe la-ma, tapi soeda didjawab „moesti toenggoe doeloe dipreksa oleh chef”. Tida oeroeng ia doedoek menoenggoe lagi dengen hati tida enak.

Betoel satoe djam berselang sa-djek menoenggoe di sitoe, ia telah disamperin oleh satoe Blanda jang minta ia mengikoet ka satoe kamar. Dengan tindakan pesat ia soeda toeroet itoe permintaan, tapi alangkah iapoenja kaget waktoe baroe sadja ia masoek da-lém kamar, dirinja soeda ditjekel oleh doe penggawe politie jang berada di sitoe. Ia djadi bingoeng dan tida mengarti apa soeda ter-djadi, tapi itoe orang-orang politie tida kasi ia banjak temboeat berpikir. Dengan zonder banjak tjerewet, orang soeda goesoer pa-danja ka kantoor politie, dimana ia disekep.

Sasoedan'a berada sendirian di itoe kamar jang gelap baroelah Tiong-sin dijd. labakan dan moe-lai mendjerit-djerit, tapi ini soeda tida diambil perdoeli oleh orang-orang politie jang berada di sitoe. Dengan pelahan ia moelai memikir mengapa ia boleh ditang-kep, sebab ia sama sekali tida mentjoeri maoepoen berboeat sa-toe dan laen pelanggaran. Achir-achirnya satoe pikiran dateng pa-danja jang boleh djadi sekali ei-genaar dari itoe soerat loterij soeda bikin pengadoean tentang itoe kailangan dan sekarang ia ditoe-doe djadi pentjoerinja.

Baroelah pada besoknya ia dapet taoe terang lantaran apa ia soeda ditangkep. Lot jang dipegang oleh-nja, jang dapet tarik prijs kapala, ternjata ada palsoe. Lantaran orang sangka ia ada orang jang bikin pemalsoean itoe atawa seti-danja taoe tentang itoe pemal-soean, maka politie soeda tahan padanja.

Tentoe sadja Tiong-sin berkeras tida perna berboeat itoe pelang-gar dan toetoerken djoega dengan tjara bagimana ia soeda dapetken itoe lot, tapi maski bagimana djoe-ga ia bersoempa, toch orang soeda tida ambil perdoeli pada iapoenja omongan.

Hari katiga sadiek ditahan di kantoor politie, dirinja soeda di-merdikaken kombali. Ini soeda

terjadi kerna jang berwadjib soeda dapet tangkep itoe orang jang telah palsoeken itoe loterij.

Keadaharinja Tiong-sin soeda djadi kalap betoel-betoel. Ia me-noegoetok dan memaki pada adres-nja politie jang katanja soeda bi-kin soesa padanja, tapi ini tida bi-sa menoeloeng banjak. Dengan tindakan lesoe ia soeda kaloeear dari tempat tahanan dan mence-djoe ka roemahnja. Sasampenja di ini tempat, ia soeda dibikin kaget dengen soeara riboet-riboet, jang

waktoe ia tjari keterangan, ternja-ta ada soearanja iapoenja istri jang sedeng tjektjok dengen itoe orang jang perna mengasi oetang padanja. Waktee dapet liat pada Tiong-sin, kagoesarannja itoe orang jang kasi oetang ada begitoe besar hingga padanja dioedjanin perkatahan-perkatahan jang sa-net tida sedep didengernja.

Tiong-sin djadi kalap betoel-be-toel dan tida bisa control lagi iapoenja zenuw. Dengan tindakan pesat ia soeda samperin satoe le-

Irrigatie Wayteboe (Bandjar-Agoeng, Talangpadang, Lampoeng).

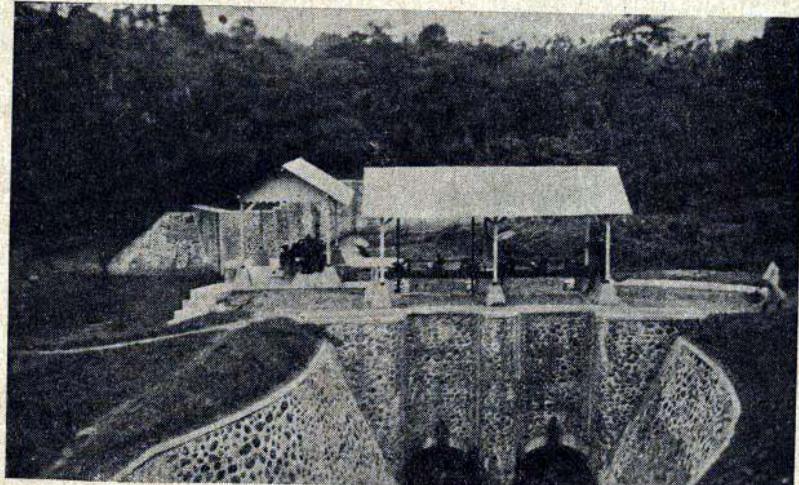

Foto: Tjie Kian G oan, Telokbetong.

Gegerpetir (Pemalang-Moga).

Foto: Tan Boen Hoo, Pemalang.

Sze Ko Fa.

Waterval Selabintana
(Soekaboemi).

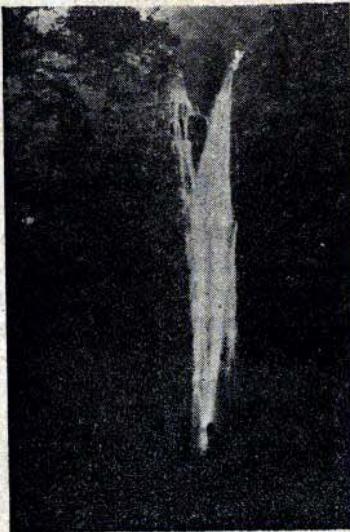

Foto: Tjoe Tjin Yam, Krawang.

mari dan ambil satoe kris, barang satoe-satoenja jang ia belon djoegal di waktoe ia soesa, dan tikemker ini barang pada dirinja itoe orang.

Roepanja belon merasa poewas dengen satoe korban, ia soeda samperin djoega istrinja dan briken pada ini istri jang tida berdosa beberapa tikeman. Iapoenja anak-anak poen tida loepoet dapat ini gandjaran.

Tetingga-tetangganja jang me liat Tiong-sin djadi kalap, soeda djadi sanget katakoetan dan masing-masing boekannja tjoba dateng menoeloengin, hanja soeda toetoep pintoe rapet-rapet.

Tiong-sin, sasoedanja lakoeken ini pemboenoehan dan liat banjak dara mengalir dari loeka-loekanjas i korban, baroelah djadi mendoesin dari kakliroeannja iapoenja perboeatan, tapi soeda kasep. Kaloe sampe dirinja dapat ditangkep, jang mana soeda bisa dipastiken, tentoe padanja nanti terantjem loekoeman berat, dan dari pada moesti terhoekoem, lebih baek ia abisken sadja djiwanja sendiri, jang berarti djoega djadi tamatnja iapoenja lelakon sengsara, ini ada dipikir olehnya.

Begitoelah ia soeda tantjepken itoe sendjata di dadanja. Ia liat dara mengalir dan matanja djadi gelap serta kapalanja poejeng. Ia djato dengan gadoebrakan.....

SZE KO FA dari ahala Ming (1604—1645) ada kalahiran Siang-fu. Fada permoelahan taon Chung-cheng, ia dapetken gelaran Tjin Soe dan pangkatnja sampe di tingkatan Sang Su dari department militair. Koetika Lie Chang doedoeken kota radja dan Ma Sze Ying angkat Fu Wang sebagai radja, Sze Ko Fa lantas minta idjin boeat boleh pimpin tentara di bilangan Yang-chow. Itoe waktoe hamba-hamba dalem kraton jang berpengaroe tida bisa saling akoer sama generaal-generaal jang tjongkak di loear kraton, tapi tentara Ching (Tjeng atawa Manchu) soeda madjoe djaoe ka Selatan de-nen tida bisa ditjega, maka Sze

Ko Fa laloe belaken Yang-chow di mana tida satoe soldadoenja Tjeng bisa dateng deket. Tatkala tentaranja Tjeng dateng dalem djoembah besar, pengeroengan dilakoeken semingkin rapet hingga Yang-chow dilepaskien. Sze Ko Fa laloe boenoë dirinja, tapi pada sabellonna berhasil, ia telah dibawa pergi oleh satoe pembantoe generaal. Sze Ko Fa mengakoeh: „Akoe ada pemimpinnja tentara”, di hadapan moesoe, maka ia laice dibinasaken.

Sze Ko Fa bisa berlakoe sebagaimana soldadoenja, maka ia sanget dipcoedja oleh orang sebawahan-nya.

Waktoe ia boeka lagi matanja, dirinja sedeng tidoer di bale. Ia koetjek-koetjek matanja, seperti djoega ingin amat-amatin apa jang tadi terjadi. Ia bangoen dari bale dan hamperin lemari dari mana ia tarik kaloeear satoe kris dan tja-boet ini barang dari saroengnya. Apa ia mengimpi? Tidakah ini kris tadi soeda ambil banjak sekali djiwa? Tapi itoe sendjata tida ada

bertanda dara! Di kamar kade-ngeran soeara menangis dan wak-toe ia dateng menghamperin, ternjata itoe ada soeara anaknja. Ini anak djoega tida dapat loeka apa-apa, begitoepoen iapoenja istri.

Ia djatoken dirinja di satoe kor-si dan mengeloh:

„Och, itoe impian! Itoe impian!

GOTJE.

Bk 17 K

Sedikit tentang batoe-batoe permata.

ADA banjak hal jang kita tida mengarti, tida bisa petjaken dengen kakoeatan otak, dan loear biasa kaliatannja, lantas kita bilang bahoea itoe ada..... tachajoel. Dan dalem katachajoelan ini banjak sekali perkara-perkara jang menarik hati hingga kita tida bisa liwatken begitoe sadja.

Tatkala satoe expeditie dari orang-orang berilmoe mentjari dengan soeker dimana ada letaknya kota Ur koeno jaitoe bekas tempat tinggalnya nabi Ibrahim, ada ditjeritaken antara laen-laen begini.

Orang telah taoe tentoe dalem ini daerah bilangan letaknya kota Ur itoe, tapi dimantah orang moesti lantas menggali soepaja tida boeang tempo dan tenaga pertjoe-
ma.

Dⁱ waktoe malemnja sala-satoe crang berilmoe jang toeroet dalem expeditie ini, mengimpi katemoe sacrang toea pake pakean biroe. Ia kata begini: Kaoe hendak tjari bekas letaknya itoe kota koeno, liatlah ini. Orang itoe laloe me-

nimpoek sama satoe batoe ka satoe djoeroesan.

Eesok paginja orang moelai menggali di itoe tempat jang semalemnja dalem impian ditimpoeck dengen batoe dan orang soeda..... katemoeken kota jang ditjari itoe, dari dalem mana orang katemoeken banjak barang-barang koeno dan laen-laen lagi dari itoe djeman poerbakala.

Di antara pembatja tentoe banjak jang sering mendenger bagimana katanja roepa-roepa batoe tjintjin soeka digoenaken sebagai obat, oepamanja jang paling terkenal, kapan orang digit atawa diantoek satoe atawa laen binatang ketjil berbisa, atawa djoega jang sakit mata merah dan tida terlaloe berat keadahannja.

Batoe itoe ditempelkennja dimana loeka dan ada sanget menarik hati, bagimana itoe batoe menempel saolah-olah ia idoep dan mengisep ratjoen dari itoe loeka. Tida lama batoe itoe djato sendirinja dan orang sakit rasaken loekinja banjak entengan atawa sem-

boe sama sekali.

Boekan sedikit orang jang per-tjaja atas kasiatnja jang mandjoer dari batoe-batoe demikian.

Dari manatah timboelnja kasiatnja batoe-batoe itoe, demikianlah orang soeka menanja dalem hatinjya sendiri.

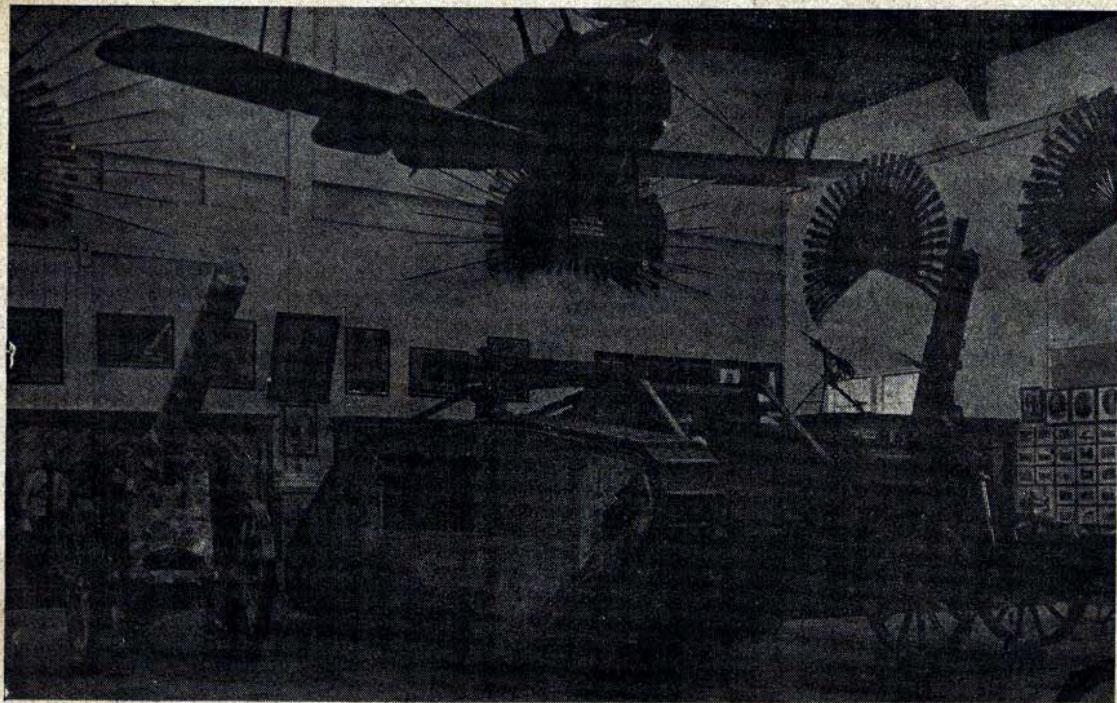
Resianja roepanja ada dalem itoe batoe sendiri. Batoe itoe ada mengandoeng saroepta dzat jang bekerdjanja aken tegen infectie. Jang batoe demikian ada dan malah, ada jang bekerdjanja djoestre sebaliknya, kita perna saksi-ken sendiri begini.

Toean T. ada saorang jang soeka sekali pada matjem-matjem batoe dan soeka djoega gosok sendiri.

Pada soeatoe hari ia dapetken sematjem batoe jang ia gosok sendiri dan mengaloearken sematjem dzat berbae keras, tapi ia tida begitoe perdoeliken. Ia gosok terces dan tempo-tempo tangannja jang sabelah dipake menjendok aer boeat basahin dan bikin bersi itoe batoe.

Eesok paginja ia dapetken dja-

Museum perang di Brussel.

Di ini museum orang bisa liat roepa-roepa sendjata. Ini museum namanja „Musée Royal de l'Armée”.

Foto: Bernard The.

ri-djari tangannya merah, pada melenting dan djadi..... borok. Njatalah itoe batoe mengandoeng ratjoen djahat.

Banjak orang soeka pake tjintjin atawa gantilan dari batoe-batoe jang tjotjok menoeroet boelan kalahirannja dalem kapertjahan bahoea batoe-batoe itoe bakal membawa pengaroe kaberoentoengan pada orang jang pake itoe.

Tapi laen fihak kataken, batoe-batoe itoe *tida berharga* kapan tiada dipilih, ditjotjokin dan diitoeng betoel oleh saorang jang mengarti baek dalem ilmoe astrologie. Dan ini djoestroe ada soeker dan roewet sekali kerna ha-roes diperhatiken sampe sabegin-mana djaoenja itoe pengaroe dari satoe atawa laen bintang berider (planeet) atas tanggal hari, dan djam dari dilahirkennja orang jang bersangkoetan.

Itoe sebab orang-orang oemoem-nya pake batoe-batoe tjintjin de-nen tida perhatiken pada ilmoe astrologie, tapi orang pake dan tjintaken masing-masing batoe tjintjinnja menoeroet pengalaman sadja atas dirinja sendiri bahoea itoe roepanja ada baek pengaroe-nya bagi dirinja.

Dan ini memang ada lebih sa-derhana dan tida banjak poesing-ken otak dari pake maansteen-en atawa batoe-batoe jang katanja baek menoeroet boelan kalahiran-nja.

Kita kenal satoe soedagar batik jang pada soeatoe hari kata pada kita begini sambil oendjoekin batoe tjintjinnja.

„Apatah kaeo soeka taksir, kaeo kaeo andenja maoe beli, bra-pa harganja ini tjintjin?”

Kita moelain preksa, iketannia dari mas ditaksir paling tinggi f 25.— dan batoenja saking maloe hati kita seboet f 5.— djadi f 30.—

Itoe soedagar batik lantas ter-tawa.

„Pertajalah,” katanja, „sariboe roepia contant keras di atas medja, akoe tida maoe djoear.”

Maoe tida maoe terpaksa kita mesem sedikit dan anggep ia hen-dak permaenken pada kita.

„Kaeo kenal, istri’koe ada sa-orang Djawa,” demikian ia moelain bitjara lagi, „satoe istri jang

soenggoe baek dan ngalamken waktoe akoe dalem kamiskinan. Tatkala itoe ia bantoe dengan membuat saroeng. Pada soeatoe malem akoe mengimpi ada saorang lelaki briken pada’koe sabocwah tjintjin. Ini impian ada begitoe roepa hingga sampe besok paginja, akoe masih inget betoel dan teroes tinggal pikirin sembari djongkok di depan roemah. Sakoenoeng-koenjoeng saorang toekang roem-poet bikin akoe djadi kaget dengan soearanja jang meminta api boeat soeloet rokonja, tapi di sakoetika itoe djoega akoe dapat liat tjintjin dari iketan tembaga jang dipake olehnya. Kombali akoe teringet pada impian’koe dan sasoedanja diboedjoek, itoe tjintjin—jalih ini tjintjin dengan batoe jang akoe pake sekarang—akoe lantas beli dengan harga setalen. Itoe hari kabetoelan akoe hendak beli kaen poeti salemba, soga, malam dan laen-laen boeat kaperloean bikin saroeng. Iseng-iseng akoe teroes pake itoe tjintjin dan apatah kaeo bisa mendoega, apa jang soeda ter-djadi.....?”

Ia brenti sabentar, roepanja

aken tarik kita poenja pikiran lebih kentjeng pada penoetoeran-nya.

„Eigenaar dari toko dimana akoe belli soga dan kaen poeti,” demikianlah ia landjoetken lagi bitjaranja, „di itoe hari ada loear bia-sa manis dan desek aken akoe ambil crediet soga dan laen kaper-loean, sebab katanja ia toch pertjaja pada’koe dan djoega soepaja djangan djadi terlaloe repot. Kaen poeti akoe poen dapat crediet satoe blok dengan harga tetap.”

Ia tertawa senang, gosok batoe tjintjinnja dan berkata lagi:

„Sedari itoe hari peroentoengan baek ada di damping’koe. Orang pertjaja pada’koe, dagangan’koe berdjalanan baek hingga achirnya akoe sendiri boeka batikkerij dan djadi soedagar batikan. Orang bo-leh bilang akoe tachajoel, atawa memang akoe poenja peroentoegan bagoes telah sampe, tapi de-nen ini batoe tjintjin saoemoer idoep’koe akoe tida ingin..... tida brani boeat berpisahan lagi!”

Sesa’at lamanja kita djadi melongo dan awaskeri ini batoe tjintjin.

Poelang djadi aboe.

Soldadoe-soldadoe Djepang jang soeda djadi korban pelor di medan perang Tiongkok Oetara „aboenga” telah dibawa poelang dan sesam-penna di Djepang lantas digendong oleh officier-officier dan disem-bahjangin oleh kaoem padri serta officier-officier tinggi.

Memang sedari djeman poerba-kala batoe-batoe dan batoe per-mata, berbagi-bagi bangsa ada menaro kapertajahan bahoea ada mengandoeng pengaroe kasiatnja masing-masing atas dirinja orang-orang jang poenjaken.

Ada ditjeritaken bahoea meno-roet prentah dari nabi Moesa, maka penghoeloe agoeng dari bangsa Israel (Jahoedi) jang bernama Efor, ada pake pakean kabesaran dengen terhias batoe-batoe perma-ta indah. Ia pake band pinggang, terhias dengen sepasang batoe karbonkel besar. Samentara laen penghoeloe agoeng wakoe hendak bertindak ka dalem roeangan tem-pat sembahjang paling soetji dari jang paling soetji, ada pake toetoe-paan dada jang dihias oleh doea belas batoe sebagi pelambang dari doea belas soekoe bangsa Jahoedi.

Antara banjak jang laen termas-hoer oepamanja di djeman bla-

kangan, sanggawedi (pranti indje-kan wakoe toenggang koeda) dari radja Karel I dari Engeland jang terhias oleh 421 boetir bar'ian, pa-keannja radja Richard II jang ter-toetoep oleh batoe-batoe mirah delima, dan Heinrich II jang pake kaos tangan saanggan sikoetnja tertotoeop oleh barlian-barlian, kantjingnja terdiri dari 12 batoe mirah delima dan 52 boetir moe-tiara.

Sacrang achli alchemist bernama Pierre de Boniface, antara laen-laen ada toeterken pengaroe pembawanja batoe-batoe itoe.

Batoe Akik pengaroenja bikin orang pande (lantjar) bitjara, tapi laen fihak poela soepaja pandjang oemoer.

Akik Jaman boeat bikin ten-trem hati, tjega napsoe amarah dan berangasan.

Batoe mirah Siam baek dipake sebagi toembal penolak pengaroe

djahat.

Saffier atawa bidoeri biroe laoet, menoeroet angepanija bangsa Griek ada djadi kasenangannja Dewa Matahari, (Sang Hyang Ba-tara Soerya) dan dipetja dalem doea matjem, jang biroe toea di-seboet Lelaki (Jang) dan jang moedahan, diseboet bersifat pram-poean. (Im). Pengaroe pembawa-nja boeat tolak timboelnja pikiran djahat.

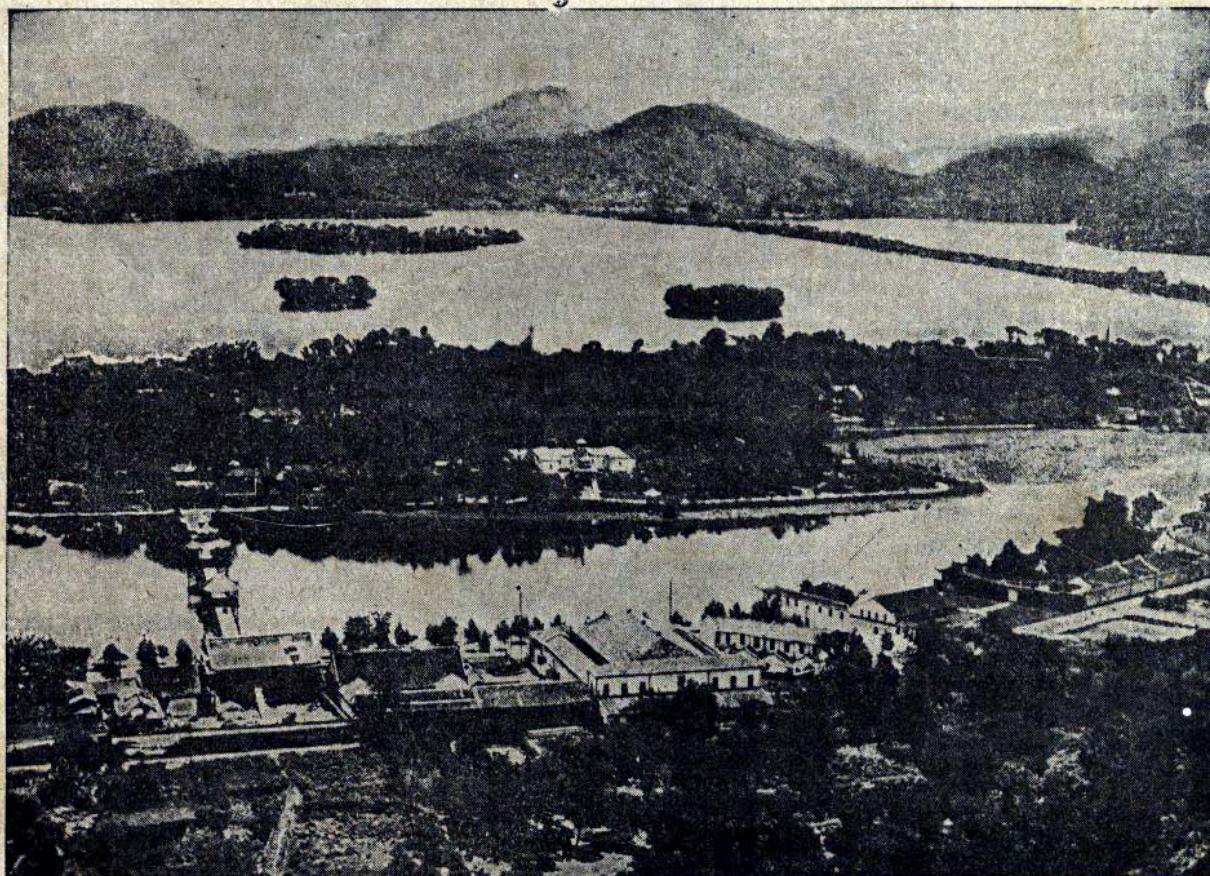
Batoe katjoebeng asihan pe-nigaroe pembawanja jalih Katjin-tahan dan soeka pada Kabeneran. (Truth-waarheid — Kanjatahan).

Batoe bidoeri aboe atawa Tur-malijn timboelken orang banjak poenja sympathie pada jang pake.

Batoe djambroet, di-iket bersa-ma satoe saffier dan mirah delima, ada pelambang dari Tri Moerti dan Katjintahan Toehan Jang Maha Besar.

K.

Telaga Sihu di Hangchow.

Telaga Sihu jang tjantik di Hangchow, jang hendak direboet lagi oleh fihak kita.

Sembahjang Toapekong dapoer atawa Tsao Koen Kong.

PADA boelan doeabelas tanggal 24 dari penangalan bangsa Tionghoa, adalah hari sembahjangnya toapekong dapoer atawa sang Ang Tsio Thi. Sabelonnja ini hari sampe, kita poenja iboe dan atji-ade di djeman kita masi anak-anak, jaitoe di Cheribon, soeda pekepoek membuat persediahan goena persembahjangan tersebut. Tcatji membuat kertas sembahjang, ade membuat bersi medja aboe toapekong termaksoed, jang ada di dalam dapoer. Kaloe hari sembahjangnya telah dateng, dimana medja aboe disediakan beberapa mangkok dan piring terisi daging babi, koewe-koewe, beboewahan, tjangkir terisi arak atawa thee. Sasoedanja ini persediaan dibikin, kita poenja ajah moelain bersembahjang, boeat mana achirnja dibakar kertas dan mertjon.

Tentang ini persembahjangan, toean Juliet Bredon ada toelis di dalam iapoenja boekoe „Chinese New Year Festivals”, antaranja:

Di Tiongkok toapekong dapoer atawa Tsao Wang terdapat di dalam sasoeatoe roemah familie Tionghoa. Pada tanggal 24 boelan 12, dari taon Tionghoa, ini toapekong dapoer naek ka atas langit goena mengasi taoe apa jang telah kadadian di dalam doenia di dalam satoe taon telah liwat, jaitoe pada the Jade Emperor atau Supreme Deity (Toehan jang Maha Koeasa). Toapekong dapoer tersebut diloe-kisken dalam roepa-roepa matjem, tetapi sala-satoe gambar jang banjak digoenaaken, jaitoe meloekisken Tsao Wang (Tsao Koen Kong) sebagai saorang toea, dengan disampingnya ada iapoenja istri jang djoega soeda toea, sedeng di blakangnya marika ada terdapat gambarnya satoe koeda. Biasanya ini toapekong dipandang sebagai satoe spion (mata-mata) oleh sasoeatoe familie Tionghoa, maka beberapa hari sabelonnja ia naek ka atas langit, sasis roemah tangga tjoba berlakoe radjin dan baek.

Marika tjoba baekin sang toapekong, dengan semer goela dimana bibirnya, soepaja sang toapekong meiaenken membawa tjerita jang „manis” sadja. Laen crang pakein anggoer, soepaja ia bisa merasa girang. Kaloe itoe waktoe sampe, dimana sang toapekong moesti terbang ka atas, orang di Tiongkok angkat gambarnya itoe Tsao Wang dari atas tembok, dan taro itoe di dalam sematjem djoli jang berada di tengah kebon. Di depan ini, orang membuat persembahjangan. Poen sering orang lemparkan katjang goreng (kering) di atas genteng dapoer sebagai djoega soearanja itoe katjang jang terlempar meroepaken soeara djalannya koe-danja toapekong Tsao Wang atawa Tsao Koen Kong.

Di dalam ini oepatjara persembahjangan toapekong dapoer, banjak orang goenaken sebagai achirnja pembakaran petasan. Ini membakar petasan ada mempoenjain asal-oesoelnya, jaitoe:

Javasche Bank, Batavia.

Foto: Tjioe Tjin Yam, Krawang.

Di djeman doeloe orang membuat rapport pada jang Maha Koeasa, di itoe harian sembahjang, dengan toelis kadadian-kadadian di dalam familienja di atas potongan bamboe, toelisan mana dibatjaken oleh kapala dari roemah-tangga pada Toehan jang Maha Koeasa. Ini potongan bamboe kamoedian dibakar, dan soearanja ini bamboe jang dibakar ada seperti petasan dibakar, jaitoe berkretek. Blakangan orang goenaken patahan sebagai gantinya.

Begitoelah toean Bredon di dalam boekoenja, dan marilah sekarang kita tilik, apa jang marhoem toean Tjoa Tjoe Koan ada omongan di dalam boekoenja tentang asal-moelanja orang bersembahjangan dan djoengdjoeng tinggi toapekong dapoer atawa Tsao Koen Kong.

Di djeman karadjahan Soan Te, (73 taon sabelonnja Christus terlahir), dari dynastie Han, toapekong dapoer atawa Tsao Koen Kong dengan mendadak telah moentjoel di depannja saorang bernama Im Tsoe Hong, jang sedeng masak di dapoer. Sa-king kagetnya Im Tsoe Hong lantas bersodja koewi dan boeat menghormatin padanja, Im Tsoe Hong telah potong satoe kambing goena dipersembahjangan.

Tida lama kamoedian Im Tsoe Hong dapat di-poppie kerna persembahjangan itoe, dan telah dioeroek oleh kekajahan. Ia mendapat banjak oewang, tanahnya semingkin gede, sampe toeroen-me-noeroen ka tjoetjoenja, sedeng banjak di antara familienja mendapat pangkat besar di dalam pamarentahan.

Ini kadadian membuat orang menghormatin toapekong dapoer dengan memotong kambing goena dipersembahjangan.

„SONTOLOJO”.

Orang terpeladjar toekang minta-minta.

Oleh:
T'U LUNG.
II.
(Penoetoep).

Kamoedian saorang terpeladjar dengen moeka bersi dan tjakep moentjoel dan sembari bongkokin badan di hadepan Mingliaotze ia berkata: „Apatah kaoe djoega dateng boeat kagoemken kabagoe-san moesim semi? Akoe ada mempoenjai bebrapa sobat jang lagi picnic di bawah poehoen kers. Dan kita aken merasa senang djikaloe kaoe soeka toeroet.”

Mingliaotse dengen senang ikoet itoe anak moeda dan koetika ia sampe di sitoe, ia liat 6 atawa 7 orang terpeladjar, semceanja moeda dan tjakep. Anak moeda jang pertama perkenalken Mingliaotse pada jang laen-laen.

Kamoedian marika masing-masing doedoek dan Mingliaotse doedoek di boentoet medja. Koetika tjangkir-tjangkir soeda diisiken arak berkali-kali dan orang moelai sinting dan merasa senang, laloe banjak laloetjon-laloetjon jang dalem artinja, dikaloearken. Dan bebrapa antaranja njanjiken djoega moesim semi jang tjantik itoe. Anak moeda jang pertama minta djoega Mingliaotze aken kata apa-apa, tapi ia menolak dengen merendahkan diri.

Liwat sakean waktoe itoe orang-orang pada bangoen boeat djalan-djalan di sawah-sawah, bebrapa antaranja petik kembang dan jang laen-laen pada maen-maen dengen tjabang poehoen di tengah djalan. Itoe tempat ada penoe dengen katjantikan dan dimana sadja mata menengok, pasti ia meliat kabagoesan alam. Tapi Mingliaotse djalan sendirian di satoe djalan boekit, dan kaloear kombali liwat sakean lama. „Kenapa kaoe djalan sendirian?” tanja orang terpeladjar jang pertama. „Akoe djalan bersama doeboewah djeroek dan satoe kendarak boeat dengerken njanjinja boeroeng,” djawab Mingliaotse. „Ini orang soenggroe aneh,” berkata orang terpeladjar jang laen dan Mingliaotze djawab dengen merendahkan diri.

Marika laloe pada kroebengin

itoe orang aneh aken tanja namanya, tapi Mingliaotse tjoema bersenjoem sadja dan tida kasi djawaban. Koetika marika berkeras maoe taoe namanya, Mingliaotse berkata: „Boeat apa kaoe moesti taoe akoe poenja nama? Akoe tjoema ada satoe orang oedik jang lagi djalan-djalan di antara awan-awan dan aer. Kaoe bisa seboet sadja akoe „Orang Oedik dari Awan-awan dan aer.” Ini hal bikin itoe orang-orang djadi merasa terlebih heran lagi dan marika laloe oendang Mingliaotse aken masoek ka dalem kota. „Akoe meloeloe ada satoe hweeshio jang miskin, jang lagi senangkan diri sembari djalan-djalan,” djawab Mingliaotse sembari bersenjoem, „tapi lantaran kaoe begitoe manis boedi, akoe akan toeroet djoega.”

Kamoedian marika balik poelang bersama-sama ka kota, dan dengen bergantian Mingliaotse berdiam dalem marika poenja roemah. Selamanja hari-hari jang brikoet, sabentar ia tinggal di roemah saorang hartawan, sa-

bentar poela ia tinggal di satoe studio ketjil. Kapan orang soegoe-ken ia minoeman, ia minoem, kapan orang bitjaraken sairan, ia bitjara tentang sairan. Kapan orang adjak ia djalan-djalan, ia djalan-djalan dengen marika, tapi kapan orang tanja namanya, ia laloe tinggal boengkem.

Sasoedanja berdiam lebih dari satoe boelan, sakoenjoeng-koe-njoeng ia ambil slamet berpisa, maskipoen ditjega keras oleh orang-orang di sitoe. Iapoenja sobat-sobat kasiken oewang dan pakean sebagi hadia dan toeliskan sairan-sairan boeat kasi slamet djalan. Tapi koetika Mingliaotse sampe di pintoe kota loear, ia laloe bagi-bagiken itoe oewang pada orang-orang miskin, katjoeali 100 tangtji. Koetika iapoenja sobatsobat denger tentang ini, marika menarik napas dan merasa terlebih heran lagi.

Kamoedian ia djalan lebih djaoe lagi dan kabetoelan ia katemoes satoe sobat lama. Ia laloe pergi ka roemah dari sobat itoe zonder

Perang di terang boelan.

Paperangan di Hangchow dalem terangnya boelan di waktoe pagi.

oempetken dirinja jang sabener-nja. Itoe sobat merasa terprandjat meliat Mingliaotse berpakean re-rombengan dan laloe madjoeken berbagi-bagi pertanjanhan. „Akoe soeda oendoerken diri dari doenia dan Chichen dari T'ungming ada djadi akoe poenja goeroe,” begitoelah Mingliaotse kasiken katerangan.

„Kaoe betoel-betoel ada orang jang bisa boeang segala kasoesahan!” begitoelah itoe sobat berkata. Sebab kadajahan dan kcoeasahan dan gilang-goemilang dari ini doenia ada pengaroeken sanget pada manoesia. Saja kadang-kadang liat satoe orang toea dengen ramboet poeti jang djalan dengen pelahan dan bongkok di satoe rerotan officieel; ia masih sadja tida maoe lepaskan kabesaran-kabesaran kosong ini. Djikaloe satoe hari ia moesti brenti dari djabatannja, ia keroetken alisnya dan kaliatan sedi. Kapan kretanja soeda sedia, ia masih ajal-ajalan boeat brangkat dan waktoe kaloeear dari pintoe kota, ia masih saban-saban menengok ka blakang. Sasoedanja balik di iapoenna kampoeng, ia merasa terlaloe tinggi boeat tanem padi lagi dan siang malem ia selaloe tanja tentang kabaran-kabarun dari kota radja.

„Akoe soeda pikirken pengidoepan di waktoe senggang,” djawab Mingliaotse. „Roepanja akoe telah menjadi mendoesin oleh satoe perasahan sedi. Akoe telah awasken langit dan merasa heran, bagimana mata-hari, boelan dan Djalanan Soesoe menoedjoe ka barat siang hari malem seperti orang-orang jang repot. Ini hari liwat dan tida balik kombali, dan mas-kipoen hari besok dateng, ia boekan lagi ini hari. Ini taon liwat dan tida balik kombali, dan mas-kipoen ada laen taon, ia boekan lagi ada ini taon. Dan begitoelah hari-hari dari alam ini dengen tentoe menjadi lebih pandjang, sedengen hari-hari dari akoe poenja pengidoepan saban hari menjadi lebih pendek. Taon-taon dari alam berdjalan teroes, sedengen taon-taon dari akoe poenja pengidoepan, maski liwat dari seratoes, marika boekan akoe poenja lagi. Lebih djaoe itoe 36 riboe hari dan 100 taon dalem pengidoepan tida selamanja seperti apa kita

inginken, dan di antara itoe hari-hari dan taon-taon, kabanjakan dilakoeken dalem hawa oedara djelek dan di antara kasoesahan dan kasedihan. Brapa sedikit adanya itoe sa'at, pada mana sang hari ada bagoes dan orang-orang di sakiter kita bergenembira, kapan boelan dan angin ada baek dan kita poenja hati ada tentrem dan kita poenja soemanget senang, pada mana ada muziek dan njanjian dan arak dan kita bisa senangken diri dan oesir pergi sang djam!

„Dan akoe telah pandang djoega boemi, di mana tepi-tepi jang tinggi telah dibikin rata mendjadi djoerang dan djoerang jang dalem telah dibikin tinggi mendjadi goenoeng, dan aer di soengei-soengei dan telaga-telaga mengalir siang dan malem teroes-teroesan ka timoer ka dalem laoet. Fang P'ing (satoe dewa kaoem Taoist) telah berkata. „Sedari akoe pegang kawadjiban'koe, akoe telah liat laoetan tiga kali berubah menjadi kebon poehoen moerbei dan vice versa.”

„Kombali akoe telah pandang pada barang-barang berdjiwa dari ini doenia, bagimana marika terlahir dan menjadi toea, dapt sakit dan meninggal doenia, djadinja digiling di penggilingan dari *yin* dan *yang*, seperti minjak di koeali, jang kapan dipanasin

cleh api, menjadi kering dalem tempo sabentaran; atawa seperti satoe lilin, jang menjala sabentaran katioep angin dan kamoedian padem, atawa seperti satoe kapal jang teroembang-ambing oleh ombak di laoetan besar dan orang tida taoe berlajar ka mana. Selaenna ini, itoe 7 napsoe dari manoesia teroes membakar dirinya dan kaplesiran-kaplesiran daing memoekoel djato padanja; ia kadang-kadang terlaloe merasa masgoel dan kadang-kadang terlaloe merasa goembira dan selaloe mempoenjai banjak pikiran. Zonder mempoenjai lebih banjak dari 1000 taon ia hendak idoep 5000 taon, dan samentara ia doe-doeuk seperti djoega minjak di atas api, iapoenna angen-angen meliwatin wates dari ini doenia. Tjara bagimana bisa diboeat heran, bahoea kapan oesia tinggi dateng, iapoenna energie sigra abis dan soemangetna berlaloe dari badannja?

„Akoe telah liat prins-prins dan hertog-hertog dan generaal-generaal dan premier-premier, siapa poenja genteng-genteng roemah bererot-rerot seperti awan; kapan lotjeng makan diboenjiken, seriboe orang kaliatan makan bersama-sama, dan kapan marika poenja pintoe-pintoe diboeaka, beratoesan orang menerobos masoek. Siang hari malem marika bikin

Tjempakaweloeng.

Tempat mandi jang dipandang soetji di Moga.

Foto: Tan Boen Hoo, Pemalang.

pesta dan marika poenja roeanan-roeanan penoe dengan pramppoan-pramppoan jang berpakean rebo. Kapan satoe hweeshio liwat, marika mendjerit-djerit dengan soeara gledek dan ia tida brani melongok ka dalem. Tapi liwat 20 atawa 30 taon itoe hweeshio liwat lagi dan ia liat alang-alang di sitoe dan petjahan-petjahan genteng jang ditotoepin oleh roempoet. Apa jang tadinja ada tempat kaplesiran, sekarang menjadi tempat merjanggon dari beberapa toekang angon. Apa marika perna insjaf, koetika marika ada di poentjak dari kadjahan, bahoea keadahan seperti ini hari satoe kali aken dateng? Di akoe poenja perdjalanan, sering akoe liat koeboeran-koeboeran toe. Siapa taoe di itoe koeboeran-koeboeran tida mengaso orang-orang jang ternama di djeman Yen, Han, Chin dan Wei. Akoe pikirken bagimana marika, koetika marika masih idoep, bergolet boeat naek lebih tinggi, bagimana marika atoer niatan-niatan, jang marika tida bisa djalanken, tjoba dapetken barang-barang, jang marika tida aken bisa pake. Siapa di antara marika tida bersesa, berniat dan bergolet? Di satoe pagi marika poenja mata ditotoep boeat tidoer selama-lamanja dan marika tinggalken semoea marika poenja kasoesahan-kasoesahan.

„Akoe telah brenti di roemah dari pembesar-pembesar dan tampak brapa banjak kali laen orang menjadi toean roemah. Akoe telah liat liist dari pengawal-pengawal kraton dan tampak, bagimana sering sekali nama lama diganti dengan nama baroe. Akoe telah pandang rerotan-rerotan tida abis-abisnya dari praoe-praoe dan kahar-kahar, dan merasa heran bagimana banjak pelantjong marika telah bawa pergi. Dan begitoelah akoe tarik napas sendiri dan kadang-kadang akoe poenja aer mata mellele dan kainginan-kainginan dari akoe poenja hati medjadi dingin sebagai aboe.“

„Apa kaoe telah dapetken Tao?“
„Tida, akoe tida dapetken Tao.“

Akoe tjoema ada saorang jang menjintain itoe.“

„Kenapa kaoe djalan mengider-ngideran djikaloe kace soeka dengen Tao?“

„Och, djangan kliroe tjampoer akoe poenja berdjalan-djalan dengan Tao,“ djawab Mingliaotze. „Akoe tjoema merasa tjape dengan perwatesan-pewatesan dari pengidoepan sebagi ambtenaar dan dengan oeroesan doenia. Tentang djalanken itoe „hal besar dalem pengidoepan“, akoe moesti toenggoe sampe akoe balik dan toetcep diri‘koe sendiri.“

„Apa kaoe merasa senang glandangan tjara begini dengan mintaminta dan menjanji boeat kaoe poenja pengidoepan?“

„Akoe telah denger dari akoe poenja goeroe,“ djawab Mingliaotze, „bahoea tjara boeat hadepken kaberoentoengan adalah aken dangan ingkin terlaloe banjak. Kapan orang dioendang di pesta dimana disoegoeken makanan-makanan jang mahal dan enak, moela-moela orang makan dengen rakoës, tapi kamoedian timboel rasa begah. Lebih baek ada hidangan dari nasi biasa dan sajoeran idjo, jang ada baek boeat kasehatan dan saderhana. Djoega pertama-tama orang dapetken kasenangan besar di pesta-pesta dengan pramppoan-pramppoan elok, ta-

pi lama-lamahan orang dapetken perasan sedi. Ada lebih baek boeat pasang hio dan boeka boekoe dan doedoek dengan tentrem, kasenangan jang didapet dengan ini tjara berdjalan lebih lama. Maskipoen doeloe akoe ada satoe pembesar, akoe tida mempoenjai barang kapoenjahan apa-apa katjoeali bebrapa boekoe. Moela-moela akoe djalandjalan dengen ini boekoe-boekoe, tapi lantaran koeatir setan aer aken merasa mengiri dengen ini, akoe lempar boekoe-boekoe itoe ka dalem aer. Sekarang akoe pergi ka mana akoe soeka dan berdiam dimana akoe maoe. Kapan akoe tinggal di satoe tempat, akoe tida tanja nama dari jang poerja, dan kapan akoe berlaloe, akoe tida tinggalken nama‘koe sendiri. Maksoed dari akoe poenja glandangan djoega ada boeat beladjar Tao.“

Begitoelah boeat tiga taon lama-jna Mingliaotze berglandangan boleh dibilang di antero doenia. Sasoeatoe apa jang ia liat, denger dan rasaken, qjadinya ada boeat didik iapoenna soemanget. Kamoedian ia balik kombali, diriken satoe goeboek boeat dirinja sendiri di pagcenoengan dari Sze ming dan tida kalocar-kalocar lagi dari sitoe. (Salinan Dr. Lin Yutang dalem Asia).

Bandjir di Goeboeg.

Stationsweg jang karendem aer pada 12 Januari berselang
Foto: T. L. Wan.

Penjakit-penjakit jang masoeknja dari djalan makanan.

III.

Incubatietijd dari penjakit amoeben-dysenterie itoe kira-kira tiga minggoe lamanja. Tanda-tanda bagi orang jang diserang itoe penjakit jaitoe:

1. Moelanja acuut.
2. Feroet berasa sakit melilit atawa moeles kaloe maoe berak.
3. Moela-moela beraknja orang itoe kaloeear dengen roepa seperti boeboer (brijig), kamoedian lekas djadi tjampoer dara dan ingoes malah sering djoega berak jang kaloeear itoe tjoema dara dan ingoes meloeloe. Kaloearnja berak itoe dengen mengeden keras, sedeng beraknja tjoema kaloeear sedikit-sedikit.
4. Si sakit biasanya tida dapat koorts.

5. Kaloe ontlasting itoe dipreksa pake microscoop, kaliatan dysenterie-amoebe itoe bergerak-gerak dan mengandoeng roode bloedlichampjes. Amoebe ini matjem dinamain *histolytische amoeben*. Ia ada lebih besar dari leucocyten.

Penjakit acuut terseboet, namanya dysentrie-aaval. Penjakit acuut ini bisa semboe sendiri dengen tida diobatin. Tetapi soeda tentoe lebih tjepelet semboenja kaloe orang jang sakit itoe berobat. Kaloe ia semboenja tida dengen diobatin jang sampoerna, semboenja itoe tjoema boeat samentara sadja. Apa lagi kaloe semboenja itoe tida dengen berobat, nistjaja semboenja tida semboe jang sabernja, sedeng bibit-bibit penjakit itoe masih ada di dalam badan. Dari sebab itoe, di blakang hari orangnya bisa dapat sakit lagi seperti dysenterie-aaval. Tentang itoe dinamain recidief.

Recidief itoe bisa mengenain sampe beberapa kali, sahingga penjakit itoe menjadi chronisch tinggal di dalam badan serta mengilangken kakeutan.

Tjara bagimana amoeben itoe idoep di dalam badan manoesia dan dimana tempatnja? Dari mana djalannja ia masoek ka dalam

badan manoesia dan dari mana poela kaloearnja? Bagimana ia bisa noelar pada orang laen?

Dysenterie-amoeben itoe tempatnja di dalam dikke darm. Ia amoek ka dalam slijmvlies dikke darm dan menimboeken loekaloeka jang dinamain dysentriezweren. Amoeben itoe memakan dara Maka kaloe dipreksa dengen microscoop, iapoenna protoplasma kaliatan bloedlichampjes. Lantaran ia dimoesoein oleh sendjata-sendjata dalam badan (verweermiddelen) atawa oleh obat, maka idoepna dalam slijmvlies ada tida senang, laloe terpaksi kaloeear dari sana. Dari itoe darmzweren tertoe-toep poela dan tanda-tanda dari dysenterie-aaval poen ilang djoega. Tetapi amoeben itoe kadang-kadang belon kaloeear dari badan si sakit melaenken boleh djadi tertahan dan idoep di atas slijmvlies-slijmvlies dan di dalam ontlasting.

Amoeben jang idoep di atas slijmvlies dikke darm itoe roepa-nya berlaenan dengen histolytische amoeben. Ia ada lebih ketjil dan gerak-gerakannya ada pelahan-pelahan. Ia dinamain minutavorm atawa amoeben ketjii. Djikaloe ia sasoeatoe waktoe bisa masoek lagi ka dalam dikke darm poenja slijmvlies, penjakit itoe djadi recidief poela. Dan kaloe ia tida poenja kasempetan boeat masoek, ia djadi ganti bangoennja dan dinamain amoeben-cyste (batja: kieste). Ia ada poenja dinding (cystenwand); lantaran dinding itoelah ia lebih koeat boeat menahan idoepna.

Histolytische amoeben jang soeda kaloeear dari badan manoesia, lekas mati.

Boeat amoeben-cijsten jang soeda kaloeear dari badan si sakit, di loear bisa tahan idoep lama, oepamanja di dalam aer soengei atawa aer solokan. Djika orang mandi di sitoe, dan aer „besmet” itoe bisa masoek ka dalam moeloet, cijsten itoe tentoe bisa poela

masoek bersama-sama dengen aer tadi. Sesampenja cijsten itoe di dalam peroet, maagsap tida bisa meroesaken ia, sebab ia dilindoe-ning oleh cijstenwand. Di dalam peroet teroes masoek ka dalam dikke darm; dan djikaloe ia bisa masoek ka dalam slijmvlies, baroe-lah ia mendjadiken penjakit di sitoe.

Di dalam slijmvlies, amoeben-cijsten itoe berobah bangoennja, mendjadi histolytische-amoeben poela.

Amoeben-cijsten dari orang sakit dysenterie itoe bisa djoega tersiar kean kemari kaloe banjak laler jang membawanja. Kadang-kadang dysenterie-amoeben itoe boleh djoega tida senang idoepna dalam badan sasoeatoe orang, lantaran orang itoe ada poenja kakeutan weerstandsvermogen. Orang itoe tida djadi sakit dysenterie, maskipoen ia kamasoekan infectie dysenterie. Tetapi di dalam iapoenna berak, ada amoeben-cijsten, jang bisa menoelar pada orang laen. Ia dinamain cijsten-drager.

Amoeben dysenterie itoe ada berbahaja, sebab:

- a. Ia bisa djadi chronische dysenterie, manakala sering recidief.
2. Kadang-kadang darmzweren itoe menjebabken darmperforatie dengen peritonitis.

- c. Dysenterie-amoeben itoe bisa masoek ka lever menoeroet djalan dara (poortader).

Rawat orang sakit amoeben-dysenterie.

1. Orang sakit dysenterie moesti selaloe tinggal di tempat tidoer (bed-rust), dengen peroet dan iapoenna kaki ditahan anget. Bikin peroet si sakit itoe anget, hendaklah dikasi goerita dengen vette watten, sedeng bikin anget kaki tjoekoep kaloe pake warme krueken.

2. Besmetting penjakit dysenterie disebabken oleh ontlasting. Dari itoe iapoenna berak, pakean,

sprei dan laen-laennja moesti di-desinfectie. Lebih baek deket di-mana si sakit tidoer dikasi ember jang soeda isi carbol oplossing.

3. Djagalah soepaja dalem ka-mar si sakit tida ada laler. Kaloe ada laler jang masoek ka dalem, boenoelah!

4. Voeding (makanan) si sakit moesti diatoer dengen dikasiken sedikit per sedikit wak toe masih anget. Lagi poela makanan itoe moesti jang entjer, oepama boe-boer aloes dan sebaginya.

5. Obat bagi orang sakit dysenterie tergantoeng atas kamaoe-an dokter. Kadang-kadang ia disceroe pake laxeermiddel, seperti oleum ricini (castor olie). Obat jang paling koeat jaitoe emetie-ne-injectie jang dikasiken subcutaan (di bawah koelit). Kamoedian boeat nabehandeling dikasi Yatren.

Boeat orang toea, biasanya dikasi 60 m.G. emetine dan seba-njak-banjaknja 5 x. Obat ini memang mandjoer tetapi bisa nimboelken kasoesahan kerna vergiftiging.

Banjak dokter jang mengobatin dengen obat decoctum chiae compositum atawa sematjem obat seriawan. Obat ini diminoem sa-belonnya makan dan moesti dikotjok (schudden) lebih doeloe. Ada lagi jang mengasi obat dengen tanine-lavement $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}\%$, jodo-form-lavement 1:1000, atawa sulerlavement 30%.

Boeat chronische dysenterie atjapkali dikasi darmspoeling dengen aer anget sampe 5 liter.

Bacilaire-dysenterie.

Iapoenja babit penjakit dinama-in dysenterie-bacillen. Jang sanget djahat, banjak mengaloearken toxin. Dysenterie-bacillen itoe tinggalnya di dalem dikke darm dan membikin banjak loeka di sana. Oleh kerna itoe, sebagian dari darmlijmvlies bisa djadi nicrose.

Incubatietijd dari itoe penjakit 2—10 hari.

Tanda-tanda penjakit itoe:

1. Penjakit ini bermoela acuut. Si sakit berak dara bertjampoer ingoes. Beraknya sering kali tetapi kaloeear tjoema sedikit-sedikit dan peroet merasa sanget melilit, serta

banjak mengeden. Bagi anak ketjil ontlastingna tida tentoe ada dara. Dari itoe tida selamanja gampang didiagnose (dikenal).

2. Si sakit dapet demem. Malah sering moelain dengen koude rilling dan temperatuur tinggi, (ini bedanja dengen amoeben-dysenterie).

3. Kaliatan tanda-tanda vergif-ting jang disebabken oleh toxinen, oepamanja: stuipen, hart-zwakte (collaps) d.l.l.

Biasanya bacilaire - dysenterie itoe lebih hebat dari pada amoeben-dysenterie. Sering djoega ia bisa bikin mati si sakit dalem tempo bebrapa hari sadja; lebih-lebih bceat anak ketjil. Bacilaire-dysenterie bisa djoega djadi chronisch. Djoega tida moestail jang si sakit tida berasa apa-apa tetapi iapoe-nja faeces masih mengandoeng dysenterie-bacillen. Ini boleh diseboet bacillendrager jang bisa kasi besmet pada laen orang.

Dysenterie-bacillen kaloeear dari badan mancesia dengen berak. Orang laen bisa katoelaran penjakit itoe kaloe bacil-bacil bisa ma-soek ka dalem badan dengen dja-lan bertjampoeran makanan dan minoeman.

Bisanja dysenterie-bacillen itoe

tersiar ka mana-mana, kaloe: a. si pengrawat koerang ati-ati, tida tjoetji tangan sampe bersi sasoeda ia menoeloeng; b. oleh laler dan c. aer minoem dan mandi.

Pengrawat dan pendjaga-na tida beda dengen orang sakit amoeben-dysenterie. Tjoe-ma kaloe ia dapat panas tinggi (hogekoorts), moesti dikasi kompres di kapalanja. Kaloe ia dapat darmbloeding, rawat dan mendjaganja tida beda de-negen rawat dan mendjaga darm-bloeding dari typhus.

Obat jang paling baek jaitoe di-injectie pake *anti-dysenterie-serum*, jang dimasoeken intramus-cular (di dalem spier).

Prophylaxis boeat dysen-terie.

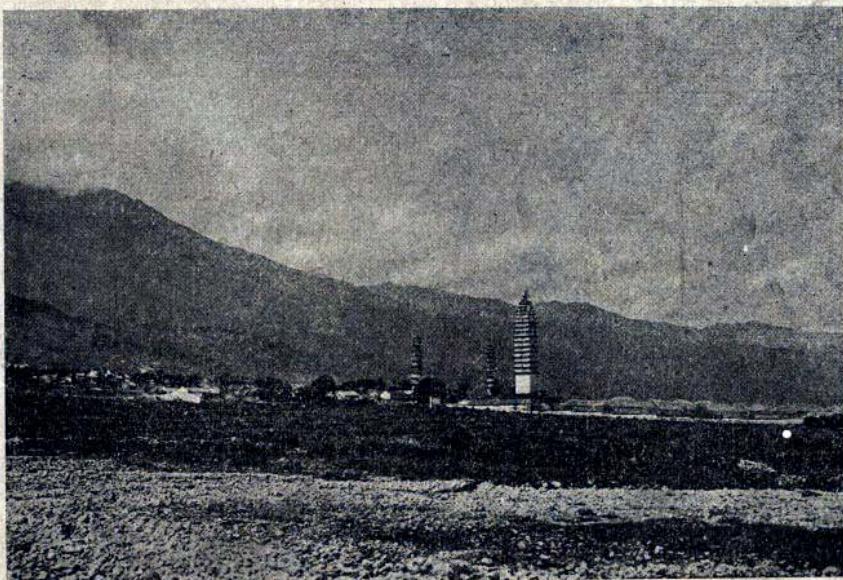
1. Orang jang sakit dysenterie baek dimasoeken roemah sakit.

2. Mendjaga djangan ada laler, baek di kakoes maoepoen di roe-mah.

3. Aer boeat minoem moesti di-masak doeloe.

4. Djangan orang makan boewah-boewahan jang belon dikoe-pas. Lebih-lebih dalem moesin epidemie.

Tali, Yunnan.

Provincie Yunnan djadi semingkin penting sebab banjak sendjata boeat Tiongkok diangkoet via ini provincie.

Verraders.

EN van de Japansche methoden om het Chineesche volk te knechten is landverraad aan te moedigen en doorkneed als de ontwikkelde Japannees dikwijls is in de oude-Chineesche klassieken valt het hem vaak niet moeilijk om landverraad te bedekken met een schitterende „cultureele” mantel.

Confucius en de orthodox-Confuciaansche leer worden maar al te vaak door de handige Japannees misbruikt om politieke onderworpenheid te camoufleeren.

Leest men dezer dagen niet dat de Japanners de geboorteplaats van Confucius Chufu, politiek onbelangrijk, eerder hebben bezet dan het veel belangrijkere Tsingtao en dat zij ongeslaagd gepoogd hebben om de directe afstammeling van Confucius zelfs over te halen de keizer te worden van China?

Wij ergeren ons dood aan de vele Chineesche verraders in Manchukuo en zelfs ten Zuiden van de Groote Muur, maar het is meer dan waarschijnlijk dat althans een aantal hunner innerlijk te goeder trouw is en inderdaad meent dat onder Japansche leiding het Chineesche volk zal worden terug geleid naar de oud Chineesche wijsheid.

Maar ondanks dit feit is Japan

thans er nog steeds niet in geslaagd om over voldoende verraders en handlangers te beschikken om met hen China als een rype meloen in stukjes te snijden.

Een van de oorzaken van deze mislukking is de meerder politieke bewustheid van het Chineesche volk en een andere oorzaak is de vrees om te worden vermoord.

Wang Keh Min, één van de schurken die in het Noorden met de Japanners heult is reeds door een bom getroffen, zoodat hij aan zijn been zwaar is gewond.

Groot opzien heeft ook de moord op Lo Pah Hong te Shanghai gebaard; want Lo Pah Hong was een van de meest vooraanstaande Roomsch Katholieke leiders van het Verre Oosten, de eerste Oosterling die kort geleden een bijzondere onderscheiding van de Paus heeft ontvangen, ridder v.h. Legion van Eer, enz.

Het is niet zeker, dat Loh inderdaad met de Japaneezen te Shanghai heeft gekonkeld, maar zelfs de verdenking van landverraad kan iemand in het hedendaagsche China reeds het leven kosten.

Een speciaal telegram van 15 Januari meldt de zooveelste moordaanslag te Shanghai en ditmaal is een Chineesche advocaat, Fan Kang, het al of niet schuldige

slachtoffer, doch hoe het ook zij: de schrik zit er in!

En wij zullen ons allerminst verwonderen wanneer vandaag of morgen wordt bericht dat het hele stelletje verraders te Peiping die door Japan tot de nieuwe regeerders van Noord China zijn gebombardeerd door een werkelijk bombardement allemaal tegelijk de lucht in vliegt.

Onlangs meldt een Japansch bericht dat een zekere Su Hsi Wen door Japan tot burgemeester van Shanghai is benoemd en wij schreven toen dat deze onbekende grootheid mogelijk een vermomde Japanner zou kunnen zijn.

In de te Shanghai verschijnende *China Press* van 24 December lezen wij dat deze Su Hsi Wen niet eens Chineesche spreekt.....

Deze vreemde eend in de bijt is dus of een Japanner of een verjapaniseerde Chinees!

Vooraanstaande Chineesche verraders liggen thans niet meer voor het grijpen; Japan moet hen thans met moeite zoeken en wat Japan vindt is meestal een aan seniele aftakeling lijdende oude heer of Middeleeuwsch „Confucianist” of een grote onbekende van het Su Hsi Wen-model, dat niet het minste gezag of de geringste invloed bezit.....

James Clarke Ross en John Ross worden wel opgenomen, maar Colin Ross de schrijver van „Das Meer der Entscheidungen” en een groot aantal andere actueele werken zal men tevergeefs zoeken!

Cok Mrs. Ernest Simpson verdient o.i. een plaatsje.

Bij Sian-foe leest men slechts enkele geografische bijzonderheden, maar over het Sian-incident van 1936, dat deze stad tot ver buiten de grenzen van China bekend heeft gemaakt en dat als een inleiding is te beschouwen tot het grote Japansch-Chineesche conflict dat thans voortwoedt, wordt met geen enkel woord gerept.

Toch is dit Sian-incident historisch en internationaal van groter betekenis en zeker vermeldenswaardiger dan het feit

BOEKBESPREKING.

James M. Bertram, Crisis in China (Mcmillan, London, 1937). Deze „Story of the Sian Mutiny” opgedragen „to the Manchurian Volunteers in homage” door een jeugdige Nieuwzeelandsche journalist die als ooggetuige een boeiend verslag weet samen te stellen, is het aanschaffen waard.

Mr. Bertram vertrok van Peiping naar Sian, de plaats des onheils, toen hij vernam dat Chiang Kai Shek daar door Chang Hsueh Liang werd gevangen genomen (in Dec. 1936).

Dit boek vormt een waardevol document van wat er heeft plaats gehad, een gebeurtenis die de tegenwoordige Japansch-Chineesche oorlog heeft verhaast.

Winkler Prinsse Algemeene Encyclopaedie, Veertiende deel (Elsevier, Amsterdam 1937). Dit nieuwe deel van het „klassieke beeld van modern weten” ligt thans voor ons. Het omvat de woorden Radio-Sirius en is zoals de voorafgaande delen geïllustreerd met een groot aantal zwarte en gekleurde platen, terwijl verschillende kaarten o.a. van Rusland en Siberië eveneens te vinden zijn.

Uitvoerige artikelen worden aan Rome en Rusland gewijd en radio-activiteit en radio-omroep genieten natuurlijk ook de volle aandacht.

Onder Bertrand Russell mist men diens werk „The problem of China”, zeker niet het minst gelezen van zijn werken.

dat Sian door dikke muren wordt omringd, daar zoowat elke grote Chineesche stad ommuurd is!

Java's Heerlijkheid en Glorie (Nitour Wereldgids, Batavia). Deze bijzondere uitgave geheel gewijd aan Java's heerlijkheid en glorie zullen menig buitenlander doen watertanden om dit eiland eens zoo spoedig mogelijk te komen bezoeken en zelfs voor menig inwoner van Java zelf is dit overvloedig geillustreerde werk van groote waarde, want het bevat beschrijvingen en wenken die voor de binenlandsche en buitenlandsche tourist van belang zijn.

Dr. J. A. N. Knuttel en J. W. Verkruisen, Vondel in kort bestek. (Pegasus, Amsterdam, 1937). Deze bloemlezing is een nieuwe poging zooveel mogelijk van de dichter

onder het bereik van zooveel mogelijk lezers te brengen. Een populaire uitgave voor een populaire prijs.

Maxim Gorki, Het leven van een nutteloss menoch (Pegasus, Amsterdam 1937). Deze Russische roman uit het oorspronkelijke in het Nederlandsch vertaald door S. van Praag speelt in het oude Tsaristische Rusland en geeft een goede kijk in de toestanden van het oude Rusland.

Het is een spannend verhaal van spionage en opstand, van worsteling en verraad en van..... lijden.

OPROEP.

Reuter seint uit Londen (ged. 4 Jan.) het volgende manifest van Prof. A. Einstein, Bertrand Russell, Romain Rolland en Prof. John Dewey:

London, Jan. 4. — The world famous scientist Einstein, the author Bertrand Russell, the French author, playwright and historian Romain Rolland and Professor John Dewey are joint signatories to a statement issued by the China Campaign Committee stating that in view of the wanton destruction of Oriental civilization and „For the name of humanity, peace and democracy, we propose that the peoples of all countries organize a voluntary boycott against Japanese goods, refuse to sell and loan war materials to Japan and cease co-operation with Japan in ways that help her aggressive policy, while giving every possible help to China for relief and self-defence until Japan has evacuated all her forces from China and abandoned her policy of conquest.”

National Crisis Brings National Regeneration.

By:

PROFESSOR CHEN HEN-CHE.

THE Chinese nation's gallant armed resistance should result in achievements of two distinct kinds. One of these is military success; the other is the laying of a foundation for national regeneration. Military success is temporary in its nature; its significance lies in its opening of an opportunity for building a new country. The second achievement, however, is permanent, and of vital importance in itself.

If we do not have national regeneration as our goal, our present armed resistance is without meaning. Armed resistance is but a means to an end, but national regeneration is the end itself. Only because we have this goal of national regeneration before us is our armed resistance a great task, of great significance.

With military success in our armed resistance, we can move towards our ultimate goal of national regeneration like a ship sailing down river. With military reverses, we shall be like a ship sailing against the current. Whether with or against the current, however, the ship will reach its

destined goal; the difference is one of time and effort. Against the current, more time and more effort are needed to reach the goal. But no ship, manned by a capable crew, will stop before reaching its destination, whether it is moving with or against the current.

Further, if a ship sails downstream, without difficulties, it is impossible to determine its ability in the face of storms and typhoons. A nation facing no crisis gives no indication as to whether or not it has the qualities to retain its position as an independent state. For this reason, we should take the present national crisis as a test of our national character. If our armed resistance meets with military success, our national regeneration will be easily achieved. But if military operations are unsuccessful, we can still learn good lessons, from this, further consolidate and exert our efforts, and final victory is ours. The foundation of national regeneration is laid by this further consolidation of our efforts. Immediate military success or failure, therefore, is not

the most important factor. Of most importance is whether or not we can lay the foundation of national regeneration during this period of national crisis.

During the past six years of intensification of the national crisis, and especially during the past six months under foreign military pressure, a great part of the foundation of national regeneration has been laid. These few strong stones, if properly placed and supplemented by others, will form a firm basis for the nation.

The first stone of this foundation is our national unification. This is the outstanding result of the present national crisis.

Everyone knows that if we did not have the alien pressure against us, during the past six years many civil wars would have been fought. Every Chinese, however, whatever his rank, class, or occupation, has joined his fellows as one man to resist the foreign aggressor. China has emerged from a declining military feudalism into modern unity.

The second stone is economic self-development. China is develop-

ing towards the goal of self-sufficiency in the way of foodstuffs and other necessities. It is shameful to import foreign rice, when China is an agricultural country.

China has depended upon foreign countries or upon foreign factories in China for her gasoline, kerosene, paper, piece goods, many foodstuffs, and construction materials, as well as transport facilities. Even without foreign military aggression, China will perish in such a situation. We have to thank the Japanese for their aggression, which has resulted in Chinese capital and Chinese population being sent from the cities to the villages. Thanks to the Japanese blockade of the China coast, the Chinese Government and people are compelled to find a way for themselves to produce both food and industrial products to meet their demands in the interior.

With this wonderful opportunity, every Chinese should choose for himself some particular productive work, and carry it out at some point in the interior, doing his part for his country.

If, for instance, we can develop our native industry at this time, when the blockade of the China coast prevents foreign competition, China will be able again to control her own market. After the cessation of the war, foreign goods will find it difficult to again penetrate the Chinese market. The development at this time of agriculture, mining, and manufacturing industry not only will prolong our armed resistance, but will also recover China's economic rights.

The third stone of our foundation of national regeneration is the rejuvenation of our people. China is an old nation.

Our people inherit the characteristics of old men. As a result, China more or less refrains from the daring exploits characteristic of the young. The sacrifices by our troops at the front and our people at the rear, however, reveals that the race is still capable of the daring and venturesome exploits of the young. This rejuvenation is one of the most precious achievements of our race. If there were no foreign aggression, however, this new spirit would not have been developed.

The fourth stone is the baptism by fire of our national consciousness. Allowing for exceptions, the mass of our people were corrupt. Their senses were dull, they were accustomed to luxury and unable to bear hardship. The national crisis, however, has been for them a baptism of fire, and has made them realize the importance of a strong national consciousness for the defense of our country. Formerly, it was not unusual for one to place his own interests before those of this country, and it was not unusual for one to utilize public office to settle personal grudges. The situation now, however, is different, and such activities are now branded as those of traitors.

The Chinese people seemed to lack the spirit of co-operation and close organization. The national crisis, however, brought enemies together, joining hands for co-operation in defense of the country. This is in accordance with the Chinese classical saying, that a country will be remade in the midst of difficulties. Our baptism of fire has burned away the corruption of the Chinese race.

After leaving the cities, it is to be hoped that luxurious living will

be wholly discarded, and a healthier life brought to every one of us. Those who fear death must realize, facing death and destruction by enemy planes, that everyone must die once, and must abandon their fear of death. It is to be hoped that besides this courage, we shall also have courage to eliminate all the social injustices. It is to be hoped that everyone will endeavor to increase the productivity of the country, and to increase its material strength by reducing his own personal consumption. By this change in living and in the purpose of living, it is to be hoped that everyone will be prepared to serve, rather than to fight for position or for wealth.

During this brief period of an armed resistance we have so far discovered these four strong tones. If they can be put together, and supplemented by others, our foundation of national regeneration will be firmly laid. So long, therefore, as we can utilize this national crisis in this way, we shall be able to rebuild our nation, whether we have military victories or military reverses. People in the rear, who cannot go to the front lines to participate in the fighting, should every moment help others in the building of this foundation of national regeneration. In the mountains, in the villages, where people seem indifferent, the duty of every Chinese remains the same. His duty is to help in the gigantic task of laying the foundation for national regeneration. If each one of us takes part in this, we can face without shame our gallant warriors of the front lines in the fight. — (Ta Kung Pao, December 12, 1937).

Abessinië, niet veroverd, maar bezet.

ABESSINIË is tegenwoordig geheel van de buitenwurld afgesloten. Geen tourist of journalist, die niet fascist is, krijgt toestemming de grens over te komen. Deze maatregel is genomen om de werkelijke toestand in het geannexeerde gebied te verbergen. Door of-

ficiële mededelingen mag de wereld slechts vernemen, wat er in het land gebeurt.

Het valt echter niet gemakkelijk om de Franse waarnemers in Djibouti een rad voor de ogen te draaien. Zij volgen de gebeurtenissen bij hun buren van vlakbij.

Geruststellend zijn deze gebeurtenissen alferminst. Volgens de laatste berichten schijnt het oude rijk van de Negus hoe langer hoe meer in een toestand van vlekken anarchie te vervallen. De blanke reizigers staan aan de ergste gevaren bloot. De algemene

onzekerheid was nimmer erger dan thans, zelfs niet onder de heerschappij van Menelik of Haile Selassie.

De vroegere Rassen (gouverneurs) zijn bijna allen dood. Ras Gabre Mariam stierf in Goggeta. Ras Makonnen en de zoon van Ras Moelcegeta vielen in de slag van Makale. Ras Kassa stierf in ballingschap.

Toen Ras Imroe gevangen werd genomen, gaf Rome bevel hem terstond te fusilleren. Daarop zond Graziani aan Mussolini het volgende telegram: „Ras Imroe is een krijgsgevangene, die door zijn dapperheid recht heeft op oorlogseer. Hij heeft zich ridderlijk gedragen en ik weiger hem als een lafbek dood te laten schieten". In plaats van antwoord kreeg Graziani opdracht zijn gevangene terstond naar Rome te doen overbrengen. Hier werd Ras Imroe officieel naar de Lipaïsche eilanden gedeponeerd. In werkelijkheid is hij dood.

Dit vooral toont, dat Graziani persoonlijk voor de dramatische gebeurtenissen na afloop van de oorlog niet verantwoordelijk is. Van hem zijn steeds pogingen uitgegaan humane methoden toe te passen, doch orders uit Rome verlangden van hem zo brutaal mogelijk op te treden. Toen zijn collega De Bono soortgelijke instructies van Mussolini kreeg, vroeg hij spottend als een ober: „Wenst Uwe Excellentie een Abessinië met of zonder Abessinen?" Graziani daarentegen heeft steeds het grootste respect voor de moed en het uithoudingsvermogen van zijn tegenstanders betoond. In intieme kring heeft hij zelfs meermalen zijn afschuw te kennen gegeven over het onmenschelijk gebruik van gifgas, waardoor een spoedige overwinning van zijn troepen mogelijk is geworden. Het valt dan ook geenszins te verwonderen, dat Graziani als onderkoning van Abessinië vervangen is.

Nog drie Rassen zijn in leven: Ras Koeksa, een schoonzoon van de Negus, die in Makale woont, Ras Seyoem, die streng bewaakt in Adoea leeft en Ras Hailoe, die zich in Addis Abeba bevindt. Men herinnert zich, dat Hailoe in 1932 een opstand tegen de Negus heeft ontke-

tend en deswegen gevangen werd gezet. Om zijn gezag bij de inboorlingen te ondermijnen, beweren de Italianen, dat hij in de gevangenis mishandeld werd en kruipel rondloopt met twee gebroken benen. In werkelijkheid is deze Ras perfect gezond en voelt zich sterker dan ooit tevoren. Naar buiten buigt hij zich voor de nieuwste bewindslieden, maar in het geheim smeert hij zijn eerzuchtige plannen. Hij is een vermetel man, die graag koning zou willen worden en de Italianen in Abessinië wil uitroepen. De Abessinen vertrouwen hem die zaak toe en hebben op hem hun laatste hoop gevestigd. Heeft hij werkelijk kans?

Een afgevaardigde in het Engelse Lagerhuis heeft dezer dagen uitgeroepen: „Abessinië is niet veroverd, doch slechts bezet". In werkelijkheid is het land niet eens bezet. De Italianen hebben de voorname steden en hun omgeving. De overige delen van het land liggen buiten hun controle. Vijf en twintig kilometer buiten Dessie ligt de straatweg Asmara-Addis Abeba onder het vuur van een aanzienlijke Abessijnse strijd macht. Geen Italiaans vervoermiddel durft van deze weg gebruik te maken.

In alle andere provincies zijn de verhoudingen precies gelijk. Overal vindt men benden inboorlingen, die vaak niet meer dan vijftig man sterk zijn, maar die het de blanken lastig maken overal waar zij het kunnen. Daardoor reizen de veroveraars slechts in grote groepen, begeleid door tanks en gepantserde auto's door het land. Vliegtuigen gaan aan deze transporten vooraf om de streek te verkennen. Ondanks deze veiligheidsmaatregelen zijn sedert het einde van de vijandelijkheden meer Italianen gedood dan gedurende de gehele oorlog zelf.

Voortdurend komen nieuwe troepen in Abessinië aan. Daar de toegangswegen in Eritrea en Somaliland te gevaarlijk zijn, arriveren de troepen in Frans-Somaliland, weliswaar heeft de Franse regering geweigerd troepen door haar gebied te laten trekken, doch de soldaten van Mussolini worden als „arbeiders" aangediend. Zij komen in Djibouti met schop en

houweel. Eenmaal over de grens ruilen zij deze werktuigen tegen geweren in.

Iedere boot ontschept 1.500 man verse troepen meestal mannen tussen de dertig en veertig jaar. Zij worden onmiddellijk per trein verder vervoerd en naar de grens geëxpedieerd. Deze massatransporten zijn overigens het beste middel om de eerbied der inboorlingen voor de blanke te ondermijnen. Vroeger reisde de Europeaan op de lijn Djibouti-Addis Abeba uitsluitend eerste klasse. Thans komen de regimenten van de veroveraars in beestenwagens binnen!

De Italianen trachten zich onafhankelijk te maken door het aanleggen van een autoweg van Assab naar het binnenland. Deze weg wordt tien meter breed en moet over een afstand van 250 kilometer door de Danakil-woestijn lopen. Tot dusver is de weg nog niet langer dan tien kilometer; de kosten bedragen voor deze tien kilometer 20.000 gulden. De arbeiders werken er met het geweer aan de voet.

De ergste plaag in Abessinië is de hongersnood. Twee jaar lang is de grond verwaarloosd, twee jaar lang hebben de akkers geen ploeg gezien. Heden weigeren duizenden boeren voor de vreemde heren te werken. Zij durven hun producten niet naar de markt in de steden brengen. Kort geleden zond Addis Abeba een kleine expeditie naar de omgeving van deze stad om levensmiddelen in beslag te nemen. De leden van de expeditie werden aangevallen en vermoord; niemand keerde levend naar de hoofdstad terug.

Uitgehongerd terug.

Iedere week keren regimenten die afgelost zijn, over Djibouti naar Italië terug. Zij komen met baarden, vermagerd en met holle wangen in de havenstad aan. Bij de uitgang van het station worden zij door inboorlingen met volle manden brood en verse groente opgewacht. Men moet gezien hebben, met welk een vraatzucht deze mannen zich op het voedsel werpen. Zij erkennen

weken lang niet behoorlijk gegeten te hebben.

De Abessinen zelf lijden nog veel meer. Zij sterven bij duizenden aan ondervoeding. In de steden eten zij ratten en afval. De markten zijn verlaten, omdat de prijzen er niet te betalen zijn. Slechts een paar bevoordeelten kunnen er kopen. De anderen worden er door de honger toe aangezet benden te vormen en karavanen te plunderen. Soms ook dringen

zij de woningen van de Europeanen binnen om daar iets van hun gading te halen. Het is zelfs voorgekomen, dat Italianen zich bij hen aansloten. De autoriteiten zijn blijkbaar niet in staat aan deze plunderingen een einde te maken.

De officiële geldkoers is de lira, maar die kennen de inboorlingen nog niet. Zij erkennen met de oude Madia-Theresia-thaler, die de Italianen niet meer erkennen. Daardoor is vanzelfsprekend de handel

op een dood punt gekomen. De paar boeren, die desnoods bereid zouden zijn hun producten voor veel geld te verkopen, vertrouwen het Italiaanse betaalmiddel niet. Zij verbergen hun oogst in onderraadse schuilplaatsen, waar de blanken niet bij kunnen.

De toestand in Abessinië is hoogst kritiek. Zulk een toestand moet Mussolini te denken geven. (Persindo).

In Amerika krijgen de Japs van katoen.

DE dames-studentjes van de Newyorksche universiteiten hebben partij gekozen in den oorlog, pardon in de gewapende gedachtenwisseling, tusschen Japan en China. Haar hart gaat uit naar de Chinezen, en haar woordvoerster, een zekere miss Helen Hay die nog geen twintig lentes telt maar desondanks twintig advocaten ondersteboven zou kunnen praten, reist het land af om overal de Chinezen in de hoogte te stellen en de Japs aan de verachting prijs te geven. Zij ziet echter zeer goed in, dat men er met welsprekendheid alleen niet komt. En daarom predikt ze een boycot, — een boycot van Japansche importartikelen waaronder in de eerste plaats zijde. En het schijnt dat alles wat er in Amerika aan zijde gebruikt wordt, uit Japan komt. Miss Helen wil daar niets van weten, ze draagt katoenen toiletjes, katoenen ondergoed en zelfs katoenen kousen, wat tegenwoordig wel het grootste offer is dat een vrouw kan brengen. Bovendien wekt ze ieder op om haar voorbeeld te volgen.

De Japanners vinden het uiteraard niet prettig, zoo van katoen te krijgen. Maar geweldig enthousiast zijn de Amerikaansche mannen, die hun vrouwen aansporen om miss Helen te gaan hooren. En telkens wanneer vrouwelief, uit

haat tegen de Japs, inplaats van een zijden combinatie er eentje van katoen aanschaft, verkneukelen ze zich van plezier.

Natuurlijk voorzover ze niet in modezaken of in den luxe-handel werkzaam zijn. (B. N.).

Weg met Japansche rommel!

No more silk hose!

Ook studenten van North Western University te Evanston (U. S. A.) boycotten Japan en weigeren zelfs zijden kousen „made in Japan“ te dragen.

Zuster Kuo.

een gerommel van een wegtrekkend onweer klonk, kon de rustige middagstilte niet verstören. Dicht naast elkaar en in rijen geplaatst,

stonden de bedden van de patienten, die nu een weldadige rust genoten en voor een oogenblik hun pijn vergaten. Slechts een paar

EEN vredige stilte heerschte in de zaal van een R. K. hospitaal te Shanghai en zelfs het gedonder der kanonnen in de verte, dat als

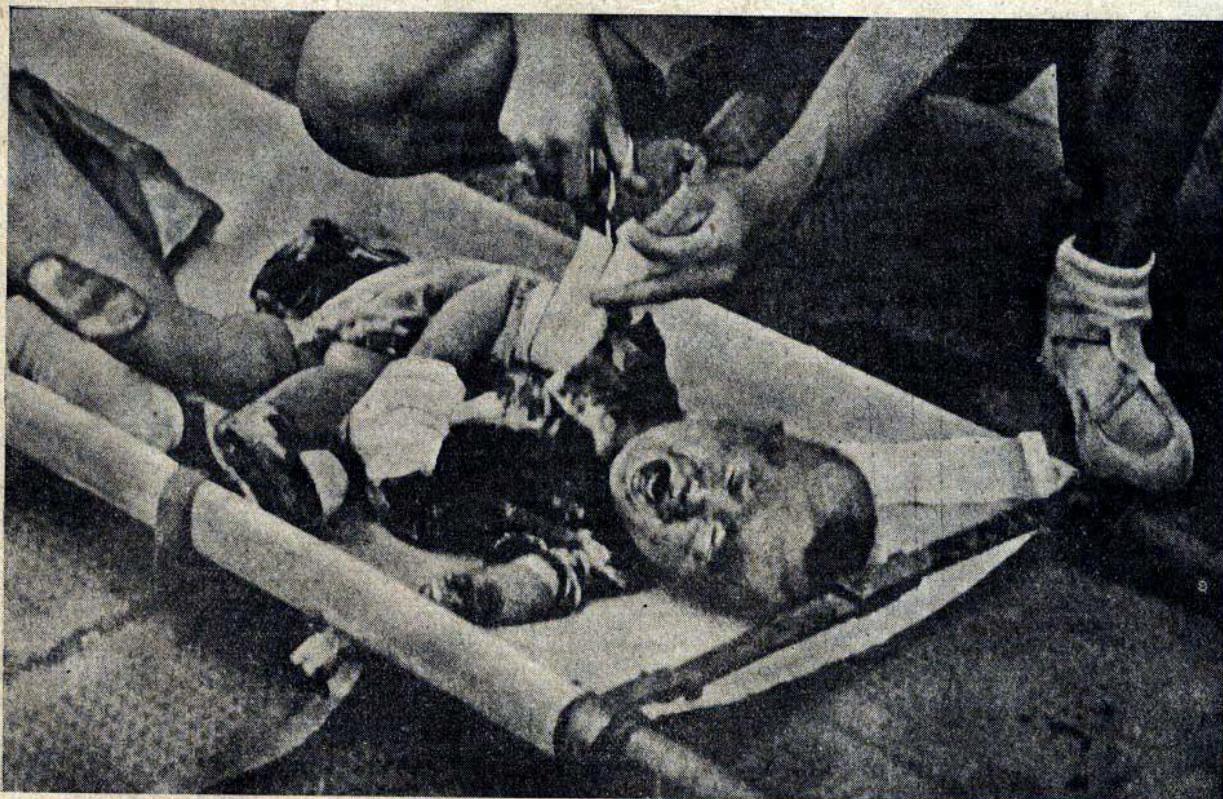
zusters bleven in de zaal en de meeste trokken zich terug om uit te rusten na een zwaar, vermoeid dag. Voor één der ramen stond een lange, slanke zuster en haar grote, diepliggende oogen tuurden naar buiten, naar het Westen, waar een rookkolom van brandende huizen ten hemel steeg. Haar ovaal gezicht met den sierlijken neus en kleinen mond, dat anders zoo opgeruimd en blijmoedig er uit zag, stond nu droefgeestig bij de gedachte, dat weer honderden mensen gedood en gewond zouden worden. Onwillekeurig dacht zij aan haar jeugd, hoe zij als wees van 8 j. door de zusters werd opgenomen en toen op haar 15e j. op haar verzoek als verpleegster werd opgeleid. Wie had kunnen denken, dat haar gekozen vak nu juist zoo van pas kwam. Een zacht gekreun wekte zuster Kuo uit haar gepeins en dadelijk werd zij weer de vastberaden zuster en vrouw ondanks haar jeugdigen leeftijd van 18 j.

De gezwollen aderen op het rood verwrongen gezicht van den zwaargewonde verrieden, hoeveel moeite het hem gekost moet hebben om geen kreet van pijn te uiten, niet zoozeer om de andere gewonden niet te storen, maar om de goede zuster, die reeds zooveel voor hem gedaan had, en die toch ook wat rust noodig had, niet al te dikwijls lastig te vallen, maar in weervil van zijn bovenmenschelijke inspanning kon hij toch niet verhinderen, dat een zacht gekreun uit zijn mond was ontsnapt. Met medicijn en een glas melk trachteerde zuster Kuo zijn pijnen te verzachten en haar troostende woorden, opgeweld uit een gevoelig hart, schenen den gewonde goed te doen want niet lang daarna sliep hij weer in. Nog een poosje blaefde zuster Kuo bij het ziekbet en vol medelijden keek zij neer op den slapende en geen wonder, zoo jong nog en reeds een invalide. En dan te denken, dat hij de enige

kostwinner was van zijn oude moeder, die in het binnenland woonde en nog onkundig was van het ongeluk, dat haar zoon overkwam. Zelfs de kinderliefde vermocht het niet hem tegen te houden zijn plicht te doen voor zijn vaderland, dat hem zoo noode had en nu zou hij met één been aan zijn oude moeder teruggegeven worden.

Een andere patient in de nabijheid, een blinde, blijkbaar gewekt door het gekreun, riep zuster Kuo tot zich, toen hij haar stem herkende. „Wat is er, Siong?” vroeg zij zacht. „Zuster, heeft men reeds bericht gezonden aan mijn vrouw? Het is toch merkwaardig, dat zij en de kinderen mij tot nu toe nog niet komen opzoeken.” Even aarzelde zuster Kuo, want het zou heel wrede zijn om hem op dit oogenblik de waarheid te vertellen, dat zijn vrouw en de twee kinderen door een onmenschelijk bombardement werden gedood en zijn huis geheel

Een Chineesche baby overleeft een Japansch luchtbombardement!

Een wees als eenigst overlevende van een hele familie bij een Japansch luchtbombardement te Shanghai!

vernield was en toen loog zij: „Zeker, Siong, maar je vrouw en de kinderen zijn met de andere familieleden naar het binnenland gevlogen. Je zult wel een beetje geduld moeten hebben.” En om zijn aandacht af te leiden, sprak zij verder: „Ik heb goed nieuws voor je en je mag trots zijn op je regiment. Het heeft een krachtigen aanval van de vijand afgeslagen, twee vliegmachines neergeschoten, 5 tanks vernield en vele vijand gedood en bij een tegenaanval veel oorlogsmateriaal buitgemaakt.” „Blij dat te horen, zuster, maar vallen veel doden aan onze zijde?” „Niet veel, maar wel meer gewonden. De vijand echter heeft het hard te verantwoorden. Zulk een verlies heeft de vijand tot nu toe niet gehad.” Wat ken-de zuster Kuo haar grote dappere kinderen toch goed en toen zij wegging, verdiepte de blinde patient zich in de overwinning van zijn vrienden en het verlangen naar zijn vrouw en kinderen werd voor een poosje achteruit gedrongen.

Net ging zuster Kuo weg, toen een taxi voor het hospitaal stilhield, waaruit drie padvinders traden om een paar gewonden te brengen, bestaande uit een meisje van 10 j., een meisje van 4 j. en twee jongens van 3 en 5 jaar, die om het hardst huilden en al de slapende zieken wakker maakten. De voorste padvinder, een goedgebouwde jongeling van omstreeks 19 j. met edele trekken, droeg het zwaar gewonde meisje van 10 j. het enige overlevende van een groot gezin, evenals de andere kinderen, die hun ouders en andere familieleden ook verloren hadden.

Zijn kleeren en gezicht, evenals die van de andere zijn bedekt met bloed, stof en vuil. „Is dat meisje zwaar gewond, Han Ling,” vroeg zuster Kuo, die naderbij kwam, aan den voorsten padvinder. „Trouwelijker wel, zuster, maar zij is misschien nog te redden. Het is een wonder, dat dit meisje nog leeft. Haar ouders en andere familieleden zijn gedood en het huis geheel plat geschoten. Ook de andere kinderen hebben geen ouders meer. Wij moeten nu dadelijk terug, want er

is nog zooveel te doen,” en na de gewonden aan de zusters te hebben toevertrouwd, spoedden zij zich naar de taxi om hun menschlevend werk voort te zetten onder vele gevaren voor hun eigen leven. Met moeite kon zuster Kuo haar tranen bedwingen en haar gevoelig hart bloedde bij het aanschouwen van zooveel leed, dat deze kinderen hadden moeten dragen, zelf gewond, hun ouders en andere familie-leden gedood en niemand meer te hebben op de wereld en dan dakloos. En wat een toekomst wachtte hen. Het meest aangetrokken voelde zuster Kuo tot het zwaargewonde meisje, dat, alsof haar geleden verlies nog niet groot genoeg was, ook haar leven zou kunnen verliezen. Vele nachten waakte zij aan haar bed en eindelijk na een langdurigen strijd werd haar opoffering beloond en het leven van het meisje gered. Door haar voorspraak bij de moeder-overste, werd het meisje in hun midden opgenomen en toen Lian Koo geheel hersteld was, werd zij opgeleid als verpleegster voor het lichte werk om zuster Kuo te helpen. „Wat zie je er snoezig uit, Lian Koo. Je lijkt wel op een grote pop in zusterkleeren,” zei zuster Kuo. Ook de gewonde soldaten schepten behagen in dit kleine zustertje, vooral, wanneer zij hen met een ernstig gezicht en een autoritaire houding, die geen tegenspraak dulde, de bittere medicijnen toediende. En dit hospitaal werd voortaan een tehuis voor Lian Koo, en terwijl andere meisjes van 10 jaar nog zo speelsch zijn, nog gaarne moedertje spelen met hun pop, speelde de kleine Lian Koo haar echte rol van zustertje in dit huis vol lijden. Maar zij voelde zich niet alleen, zij had immers zuster Kuo, haar gevonden lief moedertje, dat zoo goed voor haar was, zoodat soms tranen van dankbaarheid uit haar lieve oogen kwamen. Voor zuster Kuo zelf waren de gesprekken met Han Ling een aangename afleiding, wanneer deze met zijn rustige stem haar vertelde over de prestaties van zijn wakkere makkers, dat zij te midden van vele verschrikkingen en ondanks vele gevaren voor eigen leven blijmoe-

dig hun werk verrichtten en altijd klaar stonden om hulp te verleenen, waar deze noodig was. Ook Han Ling zelf verlangde niet anders dan naar deze gesprekken met zuster Kuo, wanneer hij haar zachte stem kon horen en haar lief gezicht kon bewonderen, dat zoo schalks kon lachen met de kuiltjes in de wangen. En zoo werden deze twee zielen in de bange dagen tot elkaar gebracht en er ontstond een groote, hechte vriendschap tusschen hen beiden. Tijdens de woelige dagen moest Han Ling een paar keeren zuster Kuo en Lian Koo vergezellen naar een paar patienten en daarna naar de kerk in de buurt. Het was een vreemde gewaarwording voor hem om in deze half-duistere omgeving te zitten, te midden van de stilte, zwijgende mensen met hun gezichten naar het altaar gekeerd, waarop een paar kaarsen stonden, die als kleine zonnetjes de omgeving verlichten. En daarboven hing, aan een kruis bevestigd, een groot Christusbeeld, vriendelijk neerblikkend op de zwijgende mensen. Ook de gebeden van den priester en de orgelmuziek klonken hem vreemd in de oren, maar het voornaamste voor hem was, dat hij in de nabijheid mocht blijven van zuster Kuo. Zoo nu en dan keek hij naar haar gelaat, dat vol devotie opgeheven werd tot haar God, Hem biddend voor het heil van China, voor haar zieken en het zieleheil van de gevallen helden. Maanden verliepen en nog kon de vijand de Chineesche linie niet doorbreken. Toen liet men een grote troepenmacht komen om een aanval op grote schaal te beginnen, die over een week zou plaats hebben. Een paar dagen naden aanval kwam een eindeloze stroom van gewonden binnen en de meeste hospitalen waren reeds overvol, ondanks het feit, dat men met de ruimte had gewoekerd. Toen besloot men een nood-hospitaal niet ver van het strijd-tooneel op te richten, maar men stuitte op één moeilijkheid en wel een tekort aan zusters. Han Ling echter wist raad en hij kwam bij zuster Kuo om haar te vragen, of zij niet voor een paar zusters kon zorgen voor het nood-hospitaal. Dadelijk bood

zuster Kuo zich zelf aan en met toestemming van de moeder-overste vertrok zij, vergezeld door twee zusters, er naar toe. Er was zooveel te doen en de zusters gunden zich geen enkel minuut rust en toch konden alle gewonden niet geholpen worden. Gelukkig, dat andere zusters kwamen en nu konden de twee zusters, die zuster Kuo vergezelden, terugkeren, maar zuster Kuo zelf bleef achter. Op een middag, toen Han Ling in de buurt van het nood-hospitaal werkte, werd zijn aandacht getrokken door een paar vijandelijke vliegtuigen en een er van vloog laag en cirkelde boven het nood-hospitaal. Tot zijn schrik zag hij uit het vliegtuig een bom vallen, die een paar seconden later de hele omtrek deed schudden. Een angstig voorgevoel zeide Han Ling, dat het nood-hospitaal getroffen moest zijn en zonder zijn makkers te waarschuwen, ijde hij er naar toe. Onderweg dacht hij bij zichzelf, dat dit niet waar kon zijn, dat de vliegenier, die laag vloog de roodekruis vlag gezien moest hebben en het zou een hemelbergende gruweldaad zijn om die weerlooze gewonden op zulk een manier te vermoorden. Toen hij op de plaats kwam, was van het nood-hospitaal niets meer te zien dan een hoop puin met een groot gat in het midden, dat met de rook en warrelende stof op een krater geleek, die bloed en lijken uitspuwde. Zonder te weten, wat hij deed, zonder zich te bekomen om de rook en het warrelende stof, trachtte hij een weg te banen door die barricade van lijken om naar zuster Kuo te zoeken. Nu eens viel hij over een lichaam, dan weer gleed hij uit over een plas bloed, maar steeds ging hij voort met zoeken, alsof zijn leven er van af hing. En eindelijk, na vele moeilijkheden vond hij haar geheel bedolven onder een bed, met gesloten oogen en haar gezicht naar den hemel gekeerd, roerloos en stil, gelijk een meisje, dat van vermoeidheid in slaap viel.

Haar anders zoo opgeruimd ge-
laat stond nu heel kalm en rustig
en een plas bloed onder haar hoofd
beduidde hem, dat zij niet meer
tot de levenden behoorde, dat zij
vermoord werd door een hemel-

tergende onmenschelikheid. En Han Ling, die honderden gewonden had gezien, die honderden verminkte lijken had helpen opruimen, hij kon nu den aanblik van dat slapende meisje niet verdragen. Het werd donker voor zijn oogen en hij voelde den grond onder zich weg zinken en hij zonk, zonk in een eindeloze diepte. Zoo vonden zijn makkers hen beiden als twee slapende kinderen en men dacht eerst, dat Han Ling ook gestorven was. Eerbiedig brachten zij den padvindersgroet aan China's nobele dochter, die gevallen was voor haar plicht en haar leven schonk aan haar dierbaar vaderland. En deze wakkere padvinders schaamden zich niet, toen tranen over de door de zon bruin gebrande wangen bikkelden. Het lichaam van zuster Kuo en de bewusteloze Han Ling werden dadelijk naar het R. K. hospitaal gebracht en daar, waar zij altijd klaar stond om de honderden gewonden te ontvangen en hun levens te reden, daar werd zij nu zelf gebracht, door deze wakkere padvinders, niet om gered te worden, maar om een laatst afscheid te nemen van haar dierbare vrienden en vriendinnen. Geen enkel oog in de zaal was droog, toen het lichaam van zuster Kuo werd binnengedragen en men hoorde hier en daar een onderdrukt gevloek en zij verwenschten, dat zij op dit oogenblik niet konden strijden om den moord op hun beminde moedertje te kunnen wreken. En de kleine Lian Koo, die reeds zooveel had verloren, haar ouders, haar andere familieleden, haar tehuis, en niets meer bezat dan haar gevonden lief moedertje, haar eenige troost moest ook nu haar overgebleven schat afstaan en moest zij weer geheel alleen op de wereld blijven.

Haar hartverscheurend gehuil maakte iedereen wee om het hart en toen zij meermalen flauw viel, achtte men het raadzaam, haar een slaapmiddel in te geven, evenals Han Ling, nadat deze eerst tot bewustzijn werd gebracht. Het werd koud en kil in de ziekenzaal en duister, nu het zonnestraaltje niet meer scheen om de harten te verwarmen en de zachte, lieve stem nooit meer woorden van troost zou spreken, die als balsem werkten op

schrijnende wonderen. Het was een aandoenlijk gezicht een paar soldaten onder het talrijke gevolg, dat de baar van de beminde doode grafwaarts begeleidde, met moeite te zien strompelen en andere pijnlijke gezichten te zien trekken, veroorzaakt door de nog niet genezen wonden, maar dit alles hadden ze over om hun dierbaar „moedertje”, de laatste eer te kunnen bewijzen, dat nu een leegte in hun harten achterliet. Alleen Han Ling was achtergebleven en gedurende vele dagen hing zijn leven aan een zijden draadje, maar ten slotte won zijn krachtig gestel. Van den krachtig, goedgebouwden jongeling was echter niets meer te zien en een oude, vermoeide man kwam in de plaats. Toen hij voldoende sterk was, vroeg hij op een Zondag aan Lian Koo om naar de kerk te gaan, waar ze gedrieën een paar keeren waren geweest. Het was net of hij elken Zondag hier kwam, alles was hem niet meer zoo vreemd, die halfduistere omgeving met de zwijgende mensen, het altaar met de brandende kaarsen en daarboven het Christusbeeld. Dat nu veel vriendelijker keek, alsof Het hem geluk en vrede wou geven. Op zijn manier bad hij tot den God van zuster Kuo dat Hij haar tot zich zou nemen en haar gelukkig maakte, heel gelukkig. En toen keek hij naar de plaats, waar zuster Kuo gezeten zou hebben en waar zij bad met haar sierlijke handjes gevouwen en haar rein, lief gelaat vol devotie opgeheven tot haar God. En hij staarde naar de lege plek en staarde, totdat hij niet meer kon zien door opgewelde tranen. Toen hij met Lian Koo bij het hospitaal terug kwam, ontmoette hij daar zijn makkers, die een paar gewonden kwamen brengen en van hen vernam hij, dat een dichtbevolkte buurt gebombardeerd werd. Dadelijk bood hij zich aan om mee te helpen en ofschoon zijn makkers protesteerden, dat hij nog niet sterk genoeg was, ging hij toch met hen mee. Moest hij zijn plicht niet doen en was het niet beter voor hem, als hij wat te doen had voor de afleiding? Vele gruwelen had Han Ling gezien, maar wat hij nu zag overtrof al de andere.

Het leek net, alsof de vijand van deze wijk een slachthuis wou maken. De straten waren bezaaid met lijken. Hier vond hij een kinderschoentje met een stukje van het been, daar het verminkte lichaam van een moeder, haar doode kind nog in haar armen vastklemmend, verderop het lichaam van een grijzaard met een opengereten buik, weer verderop het lichaam van een vrouw met verbrijzelde ledematen en overal zag hij verminkte lijken van mannen, vrouwen en kinderen en allerlei verscheurde lichaamsdelen. In een huis vond hij een heel gezin gedood en in een ander huis een jonge moeder dood naast de wieg van haar kind, dat wonder boven wonder ongedeerd bleef. En overal zag het rood van het bloed, alsof een verver kwistig te werk ging met zijn verf.

Den geheelen dag had men gewerkt, maar slechts een klein gedeelte was opgeruimd en intussen werd het avond. Zonder te weten was Han Ling tot dicht bij het strijd, tooneel doorgedrongen, zijn makkers ver achter zich latende. Vermoeid door het zware werk trachtte hij een oogenblik uit te rusten op een gevallen muur. Het was rustig hier, geen getoeter van auto's, geen menschelijke stemmen werden gehoord en een nevelig duister bedekte de omgeving. Boven hem, in volle sterrenpracht, vertoonde zich de blauwe, heldere hemel. Han Ling keek naar de flikkerende sterren, die op grote diamanten geleken. „Daar zal nu zuster Kuo leven als een engel,” dacht hij. Op 5 M. afstand ontplofte een granaat en verlichtte voor een oogenblik den omtrek, en toen werd het weer duister en stil, maar de figuur op den muur was verdwenen. Ze lag nu op den grond, roerloos, den eeuwigen slaap te slapen. Uit de verte klonk de tonen meegewaaid door den wind, zacht en weemoedig een Home Sweet Home als wou de speeler China's held een laatst vaarwel toe-roepen. Maar datzelfde lied werd ook een jubelied, een hymne om China's held te eeran, hem, die zijn leven opofferde voor zijn va-

derland, voor China's glorie en nu als belooning behouden thuis kwam bij zijn dierbare engel.

Slaap zacht, China's held,
vrees moord noch geweld,
want engelen houden den
wacht
in dezen stillen, heiligen nacht.

Helden vallen, nieuwe helden zullen opstaan voor China's naam en eer, tot de ster in Tjing Thian Pik Dijt schitterender zal worden dan weleer.

Vergeefs hadden zijn makker naar Han Ling gezocht en ten slotte moesten ze hun pogingen staaken, maar heel vroeg in den morgen, voordat de zon opkwam, togen ze weer aan het werk. Na lang zoeken vonden ze eindelijk hun dierbaren makker te midden van een plas geronnen bloed, zijn vermoeid hoofd neergevleid op zijn rechterarm. Het was heel droevig om te zien, hoe deze wakkere padvinders met tranen in de oogen nogmaals den padvindersgroet moesten brengen, nu aan hun dierbaren makker om dezen te eeran, die gevallen was voor zijn menschlievend werk.

Wat hadden zij hem gemist tijdens zijn ziekte en ze waren reeds zoo blij hem weer in hun midden te zien, maar de vreugde was slechts van korte duur. Hij, die niet alleen een voorbeeldige padvinder was, altijd op de eerste plaats te vinden, wanneer het gold zijn gewonde landgenooten te reden te midden van barstende bommen en granaten, maar ook een vriend, broer en vader voor hen allen was geweest, zou nooit meer in hun midden terugkeeren. Niet weinig had hij bijgedragen tot den roem, die het padvinderscorps te Shanghai heeft verworven. Droefheid en verslagendheid heerschten in het padvinderskamp en ook daarbuiten werd het verlies van China's nobelen zoon diep betreurd, die voor zijn vaderland nog veel had kunnen doen, maar het had helaas niet mogen zijn.

Cok voor de kleine Lian Koo was

dit een droevige dag en uren had zij haar verdriet uitgeweend. Had zij dan niet dapper meegeholpen om het leven van haar lieven broer, aan wien haar kinderhartje hing, te redden, om hem nu op deze wrede manier te verliezen, haar weer geheel alleen latende te midden van deze verschrikkingen, te midden van al dit lijden? Het was net, of haar kinderhartje zou breken van den pijn, die de meedogenloze slagen het hadden toegebracht om telkens haar dierbaren van haar weg te rukken. Langzaam kropen de uren en het was voor haar een verademing, toen het avond werd en zij naar bed mocht gaan om haar pijnlijke kinderhartje en haar vermoeid hoofdje rust te geven. Even klaarde haar gezicht op, toen zij aan den muur haar kleinood ontwaarde, een foto van zuster Kuo en een oogenblik bleef zij er bij staan. „Wil mijn lief moedertje altijd mijn ster blijven en mij helpen en leiden?” prevelde zij, „Dan zal ik misschien ook worden zoals mijn lief moedertje. En ik zal heel, heel goed zijn tegenover de gewonde broertjes en zusjes, dat zij niet meer huilen om hun ouders, die door den boozenvijand zijn gedood”, en met deze gedachte in haar kinderhoofdje sliep zij in. Ja, zoo moest de kleine Lian Koo worden, een lichtstraaltje in haar donkere kinderwereld om allen te verlichten en te verwarmen. En nu China aan zijn lot is overgelaten heeft men duizenden en duizenden zusters Kuo en Han Lings noodig om met de helden van het front een groter lichtbundel te vormen, om te worden een groot licht, dat heel China zal verlichten. Dan zal het offer van China's nobele dochters en zonen niet vergeefsch zijn, dan heeft het nobele bloed van China's helden en heldinnen niet vergeefs gevloeid maar het zal worden een hecht middel voor de 450 miljoen zielen om deze te maken tot één compacte massa, waartegen elk geweld zich te pletten zal slaan.

H.

Boeken over China.

Mrs. Dr. Wu Lien Teh, Beauty in exile: Chao Chun . . . f	3.—
Gebonden en geillustreerd met zwarte en gekleurde platen.	
Oey Tjiang Hoay, Chineesch-Maleisch Woordenboek . . . "	3.50
Met inl. van Prof. Ph. S. van Ronkel, Leiden, Prof. Dr. Lim Boen Keng, Amoy, enz.	
Kwee Kek Beng, Westerse invloeden op het Maleisch . . "	0.75
Kwee Kek Beng, Schopenhauer's Parerga und Paralipomena . "	0.50
Kwee Kek Beng, Chineesche spreekwoorden en spreken „Een interessante studie, nauwgezet uitgevoerd” — „De Indische Gids” Oct. 1937.	
„Heel interessant” — „De Ind. Courant,” 31 Juli 1937	
„Dit heeft zeker recht op een plaats in iedere goed ge- sorteerde boekenkast — „Kat. Nbl.”, 7 Aug. 1937. . . "	1.50
Kwee Kek Beng, Beknopt overzicht der Chin. Geschiedenis "	3.75
„Dit boekje bezit een grote verdienste” Noto Soeroto (Oedaya, Oct. 1926).	
„Zeer interessant” — S. Terwey, Directeur G. Kolff, Batavia-Centrum.	
„Zeer lezenswaardig” — Dr. E. von Zach, Deutsche Wacht, Febr. 1927.	
„Het is hem gelukt de beschavingsgeschiedenis zooveel mogelyk op den voorgrond te stellen” — B. de Ligt, Wereldcrisis en Wysbegeerte, p. 30.	
Kwee Kek Beng, Li Tai Po	2.50
„Een fynzinning boekje” — Dr. Thung Tjeng Hiang.	
„Dit kleine boekje is een juweel” — B.v. Eyselsteyn, De Nieuwsgier, 18 Jan. 1928.	
„Een uiterst bevattelyke, zeer instructieve verhandeling” — H. Marsman, Vrye Bladen, April, 1928.	
„Een zeer geslaagde poging om den lezer dieper te doen door dringen tot den geest van China” — Noto Soeroto, Oedaya, Maart, 1928.	
Tang Leang Li, Wang Ching Wei	4.50
Tang Leang Li, China Facts and Fancies	3.50
Tang Leang Li, China's New Curreney System	3.—
Tang Leang Li, The New Social Order in China	5.—
Tang Leang Li, The Puppet State of Manchukuo	4.—
„Very valuable to students of current events” — „San Francisco News”, 15 Juni, 1935.	
„The book is well printed, interestingly presented, and furnishes not only easy-to-take current reading but a permanent reference source” — „Shanghai Evening Post”, 22 Febr. 1935.	
Wang Ching Wei, The Chinese national revolution . . . "	4.—
A. Wylie, Notes on Chinese Literature	10.50
Zeldzaam geworden werk.	

Alle prijzen exclusief verzendkosten!

Verkrijgbaar bij:

Drukkery SIN PO

Asemkade 29 — 30, Batavia-Stad.

PENGOENDJOEKAN PERLOE ada satoe boekoe dalem bahasa Melajoe, jang bergoena bagi segala orang di antero Indonesia.

„PENGOENDJOEKAN PERLOE”

Banjak hal-hal oemoem dan penting, djoega berhoeboeng dengan wet-wet jang berlakoe di ini Indonesia, orang bisa dapet keterangan dan pengartian dalem ini boekoe.

Antara laen-laen jang telah djadi isinja boekoe Pengoendjoekan Perloe, ada sebagi brikoet:

Kadjahatan jang dilakoeken dengen barang tjitakan —
— Padjek penghasilan — Penghasilan jang terbebas dari padjek penghasilan — Hal pembajaran dari padjek penghasilan — Padjek kakajahan — Tabaksaccijns — Zegel dari tabaksaccijns — Verjaring perkara oetang — Tjegah terbitin ja verjaring dari penagian accept — Pandbeslag — Perkenan boeat kawin — Onkost kawin — Tentang hal erkenning anak — Tentang hal adoptie — Tentang hal testament — Hoekoeman denda — Hoekoeman kamerdikahan — Hoekoeman mati — Lijfsdwang dan bij voorraad — Tida bisa teekend appel — Soempa palsoe — Pitena orang dengen bikin pengadoean palsoe — Gedahan roemah dan sebaginja — Perkosa orang prampoean — Tjegah hamil — Tjegah penjakit menoelar — Larangan boeat goeroe-goeroe sekola — Obat dan papreksahannja laboratorium — Memboeroe zonder jachtake — Sendjata api zonder soerat idjin — Tentang hal immigratie — Bea immigratie jang bisa ditrima kombali — Tanggoeng anak dan istri boeat oeroesan immigratie — Toelatingskaart —, dan laen-laen lagi.

Boekoe Pengoendjoekan Perloe bisa idoep boeat sakean lama dengan teroes tinggal berharga. Sawaktoe-waktoe orang masih bisa perloe apa-apa aken dapet pengoendjoekan dari ini boekoe.

Harga satoe boekoe f 5.— laen onkost kirim. Pesenan dengen postwissel f 5.30 atawa f 5.55 rembours per post.

Kiriman oewang dan soerat pesenan pada:

Drukkerij SIN PO, Asemka, Batavia.